

**„A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB,
VONZÓBB JÖVŐ!”**

**A BAKONY ÉS BALATON KELETI KAPUJA
LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT
HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA
2013.**

**Jóváhagyta a Bakony és Balaton Keleti Kapuja
Közhasznú Egyesület Közgyűlése az 1./2013. (04.11.)
számú határozatával**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	<i>Vezetői összefoglaló</i>	3
1.1	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	3
1.2	Főbb célkitűzések	3
1.3	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja	3
1.4	A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők	4
1.5	A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások	4
2	<i>Helyzetelemzés</i>	5
2.1	A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése	5
2.2	A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség	10
2.3	A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése	12
2.4	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága	16
2.5	SWOT elemzés	17
3	<i>A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia</i>	18
3.1	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	18
3.2	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez	18
3.3	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia céljainak kifejtése	19
3.4	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia céljainak részletes felmérése	21
3.5	Forrásallokáció	28
4	<i>A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések</i>	31
4.1	Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés	31
4.2	A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása	31
5	<i>Mellékletek</i>	35
5.1	A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek	35
5.2	Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció	36
5.3	Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)	37
5.4	A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája	38
5.5	Fenntarthatósági alapelvek	38
6	<i>LEADER Intézkedési terv</i>	42
1.	számú intézkedés Balatonalmádi LEADER szellemiségű fejlesztése	43
2.	számú intézkedés Balatonfüzfő LEADER szellemiségű fejlesztése	46
3.	számú intézkedés Balatonkenese LEADER szellemiségű fejlesztése	49
4.	számú intézkedés Berhida LEADER szellemiségű fejlesztése	52
5.	számú intézkedés Egyéni-, mikro- és kisvállalkozások fejlesztése városi rangú településeken munkahely megtartó és munkahely teremtő projektek támogatásával	55
6.	számú intézkedés A 2007-2013 vidékfejlesztési eredményeit és a továbblépés lehetőségeit bemutató hálózati együttműködési projekt megvalósítása a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén	58
7.	számú intézkedés Közösségi marketing tevékenység megvalósítása Bakony és Balaton Kelti Kapuja térségében a helyi termék, helyi érték, helyi szolgáltatás, minősítési rendszerre alapozva	60
8.	számú intézkedés Szocializációs és társadalmi integrációs program megvalósítása a roma kisebbség bevonásával.	62
7	<i>Projekt adatlap</i>	64
	Kitöltési útmutató	70

1. Vezetői összefoglaló

A HVS 2013 februárjában megkezdett HVS felülvizsgálat célja a 2008-ban megfogalmazott célok, eredmények áttekintése, az esélyegyenlőségi és fenntarthatósági szempontok erősítése.

A 2008-ban megkezdett térségi közös munka elért arra a pontra, hogy eredményeink nemzetközi és térségek közötti együttműködésekben fejleszthetők tovább.

A HVS új fejezet a LEADER Terv pedig arról ad átfogó tájékoztatást, hogy a stratégiában megfogalmazott célok, milyen módon valósíthatók meg a LEADER forrás hatékony felhasználásával.

A Darányi Ignác Terv (ÚMVP) megvalósításának végső szakaszában legfontosabb feladatunk elért eredményeink megerősítése, a még rendelkezésre álló források hatékony lekötése és felhasználása, valamint a felkészülés megkezdése a 2014-2020-as programidőszakra.

Ebben a munkában továbbra is számítunk a helyi köz- magán- és civil szféra együttműködésére.

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

„A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!”

A 2008-ban megfogalmazott jövőkép ma is aktuális, ennek megvalósítása, elérése továbbra is legfontosabb célunk.

A fejlesztési elképzelésekben számon kért, a stratégiában megfogalmazott a közösségi összefogás, a hagyományok ápolása, a fenntarthatóság és esélyegyenlőségi elvek érvényesítése mind azt szolgálják, hogy a fejlődés útján meginduló, mintaprojektet szolgáltató térséggé váljunk.

1.2 Főbb célkitűzések

Meggyőződésünk, hogy e jövőkép elérése, megvalósítása csak a LEADER szellemiség érvényesítésével és szem előtt tartásával érhető el.

A helyi igények és lehetőségek kihangsúlyozása az az út, ami a helyi gazdaság erősödéséhez, a helyi életminőség javulásához, a térség vonzóbbá tételéhez hozzájárul.

A gazdaság fejlesztése erősítése:

vállalkozásfejlesztés ösztönzése a helyi adóbevételek és fenntartható munkahelyteremtés érdekében,

vállalkozóbarát településtratégiák kialakításának ösztönzése,

vállalkozások bemutatását, népszerűsítését szolgáló rendezvények támogatása,

egyedi turisztikai arculat és kínálat kialakítása.

Élhetőbb települések, vonzó jövőkép

településképet befolyásoló épületek, közterek, közparkok felújítása

helyi közösségi terek fejlesztése

egyházi épületek felújításához hozzájárulás,

Hálózatépítés

közösségi fejlesztésen alapuló projektek kialakulásának elősegítése,

közösségépítő, hagyományápoló és –teremtő projektek támogatása

Bakony és Balaton Keleti Kapuja helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszerének

térségek közötti és nemzetközi kapcsolatok kialakítása, közös projektek, programok megvalósításával, jó tapasztalatok átvétele és átadása

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A felülvizsgálat célja annak értékelése, hogy az eltelt időszakban miként közelítettünk céljaink megvalósításához, illetve milyen feladatok állnak még előttünk.

Milyen eszközöket használhatunk, alkalmazhatunk, miként erősíthetjük az esélyegyenlőségi és fenntarthatósági elveket.

Ki kell emelni, és meg kell fogalmazni a térségek közötti és nemzetközi együttműködésekkel kapcsolatos elvárásainkat, valamint azt, hogy mi mivel tudunk hozzájárulni egy ilyen programhoz.

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A felülvizsgálat során kiemeleten kezeltük a nyilvánossággal kapcsolatos feladatokat.

Ebben együttműködő partnerek voltak önkormányzataink, tagjaink, akik közvetlen csatornáikon keresztül is eljuttatták az információkat a települések érintettjeihez.

Az alábbi intézkedési terv szerinti hajtottuk végre a HVS 2013. évi felülvizsgálatát:

- Honlapunkon és az önkormányzatok honlapjain is meghirdettük a felülvizsgálatot,
2013.02.21. 16.00 óra HVS felülvizsgálati Fórum, Berhida
 - 2013.02.21. projektötletek frissítése, 2013. évi projektötlet gyűjtés**
 - 2012. 03.19-20. Képzés a LEADER HACS-ok számára 2 helyszínen a program indítása és a HVS felülvizsgálat kapcsán**
 - 2012.03.20. HVS felülvizsgálat nyilvánossági feladatainak erősítése, internetes kommunikáció megkezdése**
 - 2012.03.21. A képzés lezárásával megkezdődik a HVS felülvizsgálat**
 - 2012.03.28. 15.00 óra HVS felülvizsgálati fórum Balaton Csillagvizsgáló LEADER Kultúrközpont, Balatonfűzfő, Városi Stadion**
 - 2013.04.04. 16.00 óra HVS egyeztető Fórum, Berhida**
 - 2013.04.11. 15.00 óra rendkívüli elnökségi ülés, Berhida**
 - 2013.04.11. 16.00 óra rendkívüli közgyűlés, (HBB tagok megválasztása), Berhida**
 - 2012.04.12 Közgyűlés által jóváhagyott HVS**
- A polgármesteri hivatalokba kihelyezésre kerültek a tájékoztató palakátok.
 - A 22 település LEADER faliújságára kikerültek a tájékoztató anyagok.
 - Személyes konzultációs lehetőséget biztosít a munkaszervezet.

1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A jelen felülvizsgálatnak nem volt célja, feladata új célok, intézkedések megfogalmazása, elsősorban a hatékonyabb projektmegvalósításra, az esélyegyenlőségi és fenntarthatósági szempontok erősítésére, valamint a térség közötti és nemzetközi együttműködések szerepének kiemelésére törekedtünk.

Az alábbi kiegészítések kerültek elfogadásra:

- Térség közötti és nemzetközi együttműködési célok konkretizálása
- LEADER terv megalkotása

2 Helyzetelemzés

2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

A térség általános jellemzői

A **Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER Helyi Akciócsoport** sajátos területet ölel fel: a Balaton partjaitól egészen a Keleti-Bakony lábáig nyúlik fel. Három kistérség települései kapcsolódnak egymáshoz a területen: a balatonalmádi, a várapotai, valamint a veszprémi mikrorégió keleti falvai. Sokszínű tájképi adottsággal rendelkezik a terület: míg északon bükkösök szegélyezik a HACS határát, dél felé haladva kopár mészkőfennsíkok nyújtóznak el, egészen a Balaton partjáig. A keleti részre benyúlik a Sárrét ingoványos talaja.

A régió kelet-nyugati irányban halad át a 8. számú fő közlekedési út, mely az úthálózat gerincét képezi. Róla ágazik le a 72. sz. út, mely a Balatont körülölelő 71. sz. úttal köti össze a HACS északi részét.

Jelentős infrastrukturális fejlesztés zajlott az elmúlt években.

2009-ben adták át a 710-es elkerülő utat, ami a 71. számú főútról vezet el a forgalmat és Balatonakarattya-Balatonfűzfő települések teherforgalom terhelésének csökkenését, valamint a nyári szezonban személyautó forgalom csökkenését jelenti.

Megépült a 8. számú főút és 72 számú út csomópontja, mely egy felüljáróval és körforgalmak megépítésével teszi magasabb színvonalúvá és biztonságosabbá a közlekedést. Ez a csomópont nyújt távlati lehetőséget arra, hogy a megyeszékhely Veszprém elkerülésével, az Ausztria- Győr-Zirc irányából érkező személyautó forgalom itt érjen le a Balatonhoz.

Az egyes településekkel kapcsolatot teremtő úthálózat azonban továbbra is elhanyagolt, rossz állapotban van, s ugyanez mondható el a belterületi utakról is.

Az elmúlt évtizedben hatalmas változáson ment keresztül a régió. Korábban országos viszonylatban is fontos vegyipari és bányászati központnak számított, ám a rendszerváltással átalakultak az itt élők számára fontos munkahelyet biztosító nagyvállalatok. A gyárak tevékenységi- és termékkörének jelentős szűkülésével a munkahelyek száma is drasztikusan lecsökkent. Ezek a folyamatok változásokat indítottak el a térség demográfiai viszonyaiban is: egyes településeken a kedvező adottságok miatt a népesség száma növekedett, míg máshol komoly csökkenés mutatkozott.

A településeken 2010. január elsején 50.494 fő élt, ami a 2008 évi adatokhoz képest 1100 fős, míg a 2007 évi adatokhoz képest 1540 fős népességszökkenést jelent.

A térség Balaton-parti régiójában a fő kereseti forrás a turizmus-mezőgazdaság, míg a többi településen a mezőgazdaság. Pétfürdő, Balatonfűzfő valamint Berhida pedig ipari jellegű település. Ez a tény azonban nem szakítja ketté a területet, sokkal inkább összekovácsolja az, hogy a gyárak dolgozói a szomszédos falvak lakosai is.

Az említett adottságok más életkörülményeket alakítottak ki az egyes településeken, melyeket a jövőben egymáshoz kell idomítani. A Balaton-parti települések nyaranta emberekkel telnek meg, s pezsgő kulturális élet folyik. A háttértelepülések teljesen másképp rendezkedtek be a közösségi létre. Bár az adottságok sok helyen jelen vannak, talán a forráshiánynak tudható be, hogy nem alakultak ki nagy múltú rendezvények. Ugyan a hagyományok őrzésére alkalmasak a rendszeres falunapok, nem képesek nagyobb látogatottságot elérni. Így pedig nem tudnak javítani a települések rossz anyagi helyzetén, amit az is ront, hogy az ipar is fejletlen a kis falvakban.

Legfontosabb probléma a folyamatosan csökkenő lakosság szám, amely tendenciát meg kell állítani.

Ennek érdekében ösztönözni kell az olyan munkahely teremtő és megtartó beruházásokat, amely vonzóvá teszik a fiatalok számára az idetelepülést és azt, hogy itt alapítsanak családot.

Egyedi turisztikai arculatot kell kialakítani, ami megkülönbözteti a területet a Balaton part és a Bakony más térségeitől, erősíteni kell a helyi termékek jelenlétét és közösségi marketingjét.

A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok

A térség domborzata, éghajlata és agrárkultúrája igen változatos. Északról dél felé haladva, a Bakonytól a Balatonig egyre szelídül, lankásodik a domborzat, így lesz a mikroklíma is egyre melegebb. Minél délebbre megyünk, a Sárrét és a Mezőföld felé, annál jobb minőségű talajok találhatóak, amik a jó minőségű szántóföldi művelésre és az ennek megfelelő növények termesztésére alkalmasak. A régió északi, bakonyi részén az erdőgazdálkodás mellett a szántóföldi kultúrák számára is kedvező az éghajlat.

A tájhasználatról elmondható, hogy részben a rendezetlen, kedvezőtlen, szétaprózódott birtokviszonyokból adódóan sok a nem megfelelően kezelt vagy elhanyagolt terület, jelentősen megnőtt a parlagon hagyott területek aránya, romlott a talajok kultúrállapota.

Domborzati és a földtani adottságai alapján mezőgazdasági szempontból zömében kedvezőtlen, gyenge adottságú a termőföld, az egyes települések vonatkozásában természetesen eltéréseket mutat. Adottságai a kalászosoknak és a takarmánynövényeknek kedvez. Dél felé haladva, a Mezőföldön egyre nő a jó minőségű talajok és a szántók aránya.

A Balaton környékén a szőlőtermesztés, borászat, gyümölcsstermesztés, kertészeti növények termesztése a jellemző, de mivel a mezőföldi nyúlványán kitűnő löszös minőségű talajokkal rendelkezik, ezért kiváló szántóföldi növények termesztésére is.

A Község északi részén az erdő, a gyep jelenléte miatt az extenzív állattartásnak van légjogosultsága, a kopár dolomitlejtket legjobban juhok legeltetésével lehet hasznosítani. A balatoni vidéken a tó vízminősége érdekében azonban korlátozták a nagyüzemi állattartás egyes fajtáit, aminek következtében sorra szűntek meg az állattartó telepek.

A térségben sok bányató, nádas, vizes élőhely található, melyeknek állapota jó. Természetes vízfolyás egyre kevesebb van, holott eredetileg gazdag karszt-forrásvidék volt, ennek nyomai még ma is megvannak.

A régióban jelen lévő nagyipar egyik jellemzője az erős környezeti terhelés, amelynek csökkentésére jelentős lépések történtek az elmúlt években.

A Község területén Natura 2000 hálózatba tartozó területek vannak, Szentkirályszabadja, Litér, Öskü, Tés vonalában. Az érzékeny területekbe tartoznak Hajmáskér, Öskü, Tés, és Jásd települések területei. A térségben több védett növény (80 faj)- és állatfaj (115 faj) is megtalálható, sok helyen pedig különleges, védett geológiai képződményekre, ritkaságokra bukkan a kiránduló.

A Natura 2000 terület kialakítása több földtulajdonos számára is fejlesztési nehézséget jelent, melyet fórumainkon is hangoztattak. A területek hasznosíthatósága és a tulajdonosok elképzeléseinek megvalósítása érdekében a Natura 2000 szabályozás felülvizsgálatát kell kezdeményezni.

A környezeti ártalmak csökkentése érdekében fontos olyan beruházások támogatása, melyek az alternatív energiafelhasználást és a környezettudatos gondolkodást részesítik előnyben, illetve alkalmazzák.

Ezzel együtt kezdeményezni kell a Natura 2000 területek fejlesztési lehetőségeink felülvizsgálatát, és a környezeti elvárásokat valamint tulajdonosok igényeit közelíteni kell egymáshoz.

Demográfiai helyzet

A térség demográfiai helyzetének alakulása, hasonló az országos átlagéhoz. A lakosság korcsoportos összetételében stagnálás, illetve előregedés figyelhető meg.

A településeken 2010. január elsején 50.494 fő élt, ami a 2008 évi adatokhoz képest 1100 fő, míg a 2007 évi adatokhoz képest 1540 fő népességcsökkenést jelent.

0-2 év	1274 fő
3-5 év	1397 fő
6-14 év	4753 fő
15-59 év	32684 fő
60-	10386 fő

Továbbra is alacsony a születések száma, annak ellenére, hogy a települések mindent megtesznek annak érdekében, hogy területek parcellázásával, családi lakóövezetek kialakításával vonzóvá tegyék a településeket fiatal családok számára. Ez jelentős problémát vehet majd fel a jövőben az oktatási intézményeink működőképességének tekintetében. Alap- és középfokú oktatási intézmények működnek a területen. A középfokú végzettségűek aránya kedvező és egyre több a piacképes felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember is.

Az aktív korú lakosság aránya valamivel magasabb, mint az országos átlag, de jövőképünk szempontjából fontos befolyásoló tényező, hogy negatív irányban viszont csak egy korcsoportban térünk el, ami az általános iskolás korú gyermekek számát jelenti.

A születések számának csökkenése nem egyedi térségi probléma, a szülési korhatár kitolódása maga után vonja a születendő gyermekek számának csökkenését is, de ugyan így jelentős befolyásoló tényező, hogy a nehéz és bizonytalan megélhetési körülmények között a régi nagycsalásos modell elveszítette vonzerejét. Ez vezetett oda, hogy a településeknek felül kellett vizsgálni az oktatási intézmények működését, és racionalizálási intézkedéseket kellett meghozniuk. Óvodák és általános iskolák kerültek bezárásra, összevonásra.

Addig azonban, amíg nincs megteremtve annak lehetősége, hogy az édesanyák részmunkaidős foglalkoztatás keretében, vagy otthonról végezhető távmunkával, esetleg rugalmas munkaidőt biztosító saját vállalkozásban dolgozzanak, és így megfelelő jövedelemhez jussanak, nehéz lesz elérni, hogy ezek az adatok a jövőt pozitívan befolyásoló módon változzanak.

A stratégia fontos részét kell, hogy képezze az ilyen munkahelyek megteremtése, a speciális vállalkozási ismeretek, lehetőségek bemutatása, oktatása a nők esélyegyenlőségének javítása érdekében. A munkahelyek megszűnése – legutóbb pl. a Balatonfűzfőn működő papírgyáré – egy további fontos demográfiai és foglalkoztatási problémát is felvet, még pedig az 55 év feletti munkanélküliek munka világába történő újbóli integrálását. Ezekre a problémákra ugyancsak megoldási javaslatokat kell kidolgozni és megvalósítani.

Ebben is jelentős szerepet vállalnak önkormányzataink, a vállalkozásokkal való együttműködés, a „vállalkozóbarát” településirányítás, -igazgatás kialakítása kiemelt jelentőséggel bír.

A vállalkozások innovatív fejlesztésével hosszú távon javíthatunk a térség demográfiai helyzetét is, illetve elérhetjük, hogy a kvalifikált felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok számára is ismét vonzó legyen a térség, helyben találjanak megfelelő munkahelyet, tanulmányaik befejezését követően visszajöjjenek, és itt alapítsanak családot.

Küngös, a közösség egyedüli leghátrányosabb helyzetű települések közé sorolt települése.

Küngös a Balaton keleti partjához közel, Balatonkenesétől 9 km-re, Veszprém megyében található. Egyes források szerint nevét a települést alapító IV. Béla király leányáról, Kunigundáról kapta- ma Árpádházi Szent Kingaként tartjuk számon. Kunigunda besenyő változata volt Kingus- abban az időben még éltek besenyők a környéken. Ennek emlékét őrzi a Falu-ház mellett található Kingus-park elnevezése is.

A település lakosainak száma mindössze 584 fő, amelyből 16 család - 64 fő - külterületi lakóövezetben, Bakonymajorban él a településhatártól 4 km-re.

A rendszerváltozás hatalmas negatív fordulatot jelentett a főként mezőgazdaságból és betanított ipari munkából élő alacsony iskolai végzettségű lakosság életében, mivel nagy részük kikerült a munkaerőpiacról. A mikro- és KKV-k hiányából adódóan alacsony a helyben-foglalkoztatottak száma. A településen jelentős számú östermelő tevékenykedik, azonban az általuk előállított agrártermékek nem kerülnek helyben feldolgozásra. A fejlesztések hiánya növeli a szegregációt, egyre nagyobb a leszakadás a térség többi településétől. Nincs helyben oktatási intézmény, háziorvosi szakellátás, járóbeteg szakellátás, gyógyszertár, posta.

Iskolába, óvodába a gyermekek Balatonkenesére járnak, ahová iskolabusz juttatja el őket.

A kulturális és közösségi terek állaga leromlott, a színvonalas közösségépítő programok, rendezvények megtartására nem alkalmasak. Kevés forrás jut a kultúrára.

A folyamatosan romló állagú épületek rontják a településképet.

A lehetőségek hiánya miatt az elvándorlás fokozódik, és nő a lakosság átlag-életkora. Ebből adódóan alacsony a születések száma. Ennek további oka az is, hogy a település más szomszédos településekhez hasonlóan nem rendelkezik olyan telkekkel, melyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy kedvező feltételekkel fiatal családokat fogadhatnának be.

Az önkormányzat saját bevétellel alig rendelkezik, csak normatívából tudja működését biztosítani, így nem képes az infrastruktúra megfelelő fejlesztésére, forráshiány miatt a szolgáltatások minőségi fejlesztése lassú.

A megjelenő pályázatok az önrész nagysága miatt nem elérhetőek.

A meglévő pozitív gondolkodásmód segítségével megfelelő források elérése esetén komoly eredményeket tudnánk felmutatni a turizmus, a helyi örökség védelem és falumegújítás, a vállalkozás-fejlesztés területén.

Jelenleg nehéz gazdasági helyzetben lévő településünk Ősi, ahol a 2010. évi önkormányzati választásokat követően az új településvezetés a település működés-képtelenséget jelentette be.

Több településünk küzd működési hiánnyal, nagy hiteltörlesztési teherrel.

Legfontosabb probléma a folyamatosan csökkenő lakosságszám, amely tendenciát meg kell állítani.

Ennek érdekében ösztönözni kell az olyan munkahely teremtő és megtartó beruházásokat, amely vonzóvá teszik a fiatalok számára az idetelepülést és azt, hogy itt alapítsanak családot.

Gazdasági környezet

A térségben tevékenykedő vállalkozások számának tekintetében megállapítható, hogy csekély számú nagyvállalat és ugyancsak csekély számú kisvállalat működése a jellemző.

Néhány évtizeddel ezelőtt még, mint a szocialista nagyipar (Nitrokémia Ipartelepek, Fűzfői Papírgyár, Péti Nitrogénművek, Inotai Alumíniumkohó) fontos bázisainak telephelyét ismerte az ország ezt a területet. A lakosság számára nem az idegenforgalomból, vagy a szolgáltatóiparból származó jövedelem jelentette a megélhetés fő forrását, hanem ezekben a gyárakban dolgoztak. A politikai és gazdasági rendszerváltással átalakultak az eddig biztos munkahelyet jelentő nagyvállalatok, a gyárak tevékenységi- és termékkörének jelentős szűkülésével a munkahelyek száma is drasztikusan lecsökkent. Jelenleg főként mikro- kis- és középvállalatokként működnek az fennmaradt részlegek.

A szektoron belül egyre kevesebb ilyen méretű vállalkozás lesz a tőkehiány miatt életképes.

A vállalkozások számára segítséget jelenthet a meglévő ipari területek infrastrukturális fejlesztése, az erre épülő inkubációs központok kialakítása.

Alapoznunk kell a jelentős humán erőforrásra, a képzett munkaerőre és a vállalkozások szempontjából is fontos a fiatalok helyben tartása.

A munkahelyek teremtésének és az innovatív vállalkozásfejlesztési ötletek megvalósításának gátja még a térségben a forráshiány mellett az információ-, és sokszor sajnálatos módon a vállalkozói képességek hiánya. Ez abból is szempontból nem meglepő, hogy hosszú ideig, mint alkalmazott dolgozott a legtöbb ember, a vállalatirányítás azonban más gondolkodásmódot jelent, és speciális ismeretanyagot igényel.

Munkahelyteremtés szempontjából jelentőséggel bíró nagyobb beruházás a Királyszentistván és Balatonfűzfő között megépült hulladéklerakó, valamint a balatonfűzfői Ipar Parkban tervezett Biofinomító projekt.

A mezőgazdasági területek a fenntartható gazdálkodás megvalósítására alkalmasak, de a szektorban működő vállalkozások száma nem számottevő. Fejlesztésük, diverzifikációjuk, a környezetbarát technológiák megvalósítása elengedhetetlen.

A vállalkozások száma szerint a gazdasági-, és a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás területén működik a legtöbb vállalkozás. A foglalkoztatottak száma szerint azonban a mikro-vállalkozás kategóriába sorolhatók.

A turizmus területén tevékenykedő vállalkozások jelentős részét még mindig súlyosan érinti a balatoni turisztikai szezon erős szezonálitása, de a kapacitás és színvonalbővítéshez szükséges saját tőke hiánya is gátja a vállalkozások fejlődésének, fenntarthatóságának.

Ezért is kiemelt fontosságú ezen a területen is a közösségek, érdekeltek összefogása közös fejlesztése és marketingtevékenységének összehangolása.

Vonzóvá kell tenni a vállalkozások számára településeinket, mely összetett kérdés. Infrastrukturális fejlesztések mellett, vállalkozóbarát településpolitikát kell folytatni. Segíteni kell ahhoz, hogy vállalkozói kompetenciákat sajátíthassanak el, így alakulhassanak és fejlődhessenek olyan vállalkozások, amelyek egy-egy nagy beruházás partnerei lehetnek

Társadalmi környezet

A LEADER szellemiség jegyében megvalósított vidékfejlesztési program új lehetőségeket nyitott a helyi civil szervezet számára. Saját és az önkormányzatokkal közös projektek megvalósítása csak akkor lehetséges, ha ezek a szervezetek saját eddigi kereteiken túl gondolkodnak a civil működésről és a fenntarthatóságról.

A települések önkormányzatai is kiemelten kezelik a civil szférával való együttműködést, így lehetőségeikhez képest rendszeresen támogatják a helyi szervezetek működését és programjait.

Az elfogadott helyi Civil koncepciók keretében biztosítják a szervezeteknek, hogy véleményét mondjanak, és állást foglaljanak a települést érintő elképzelésekről és döntésekről.

Ebben a munkában az önkormányzatok által alapított elsősorban a települések fejlesztését célul kitűző alapítványok segítik a hivatalok és a képviselő-testületek munkáját.

Legnagyobb számban sport- és szabadidős tevékenységet végző, a kultúrát támogató és hagyományőrző civil szervezetek működnek a településeken, de alakultak olyan szervezetek is, melyek fő profilja az érdekérvényesítés és érdekképviselés, valamint - a területünkön kiemelt fontossággal bíró tevékenység – a vállalkozások segítése inkubátor tevékenység végzése.

Az elmúlt támogatási időszakokban több civil szervezet is sikeres kérelmet, pályázatot nyújtott be falu-fejlesztés-megújítás és a LEADER jogcím keretében.

Az önkormányzatokkal összehangolt fejlesztések által a civilek sokat tanulhatnak a projekttervezés, lebonyolítás és fenntartás területén.

A HACS is kiemelten kezeli a helyi civil szervezetekkel való együttműködést, a települési szinten megvalósuló kommunikációs programjainkban elsősorban a helyi civilszervezetekkel való közös munkára, megvalósításra törekszünk.

Fontos azonban figyelembe venni, hogy a civil élet fellendítésének egyik gátja a mai gazdasági helyzet, ahol az emberek a mindennapi megélhetés megteremtése mellett már nem tudnak ilyen típusú tevékenységekre is időt, energiát szakítani.

Annak ellenére, hogy a munkanélküliségi adatok nem haladják meg az országos átlagot, a közmunka programban nyújtott önkormányzati lehetőségek drasztikus csökkentése komoly szociális problémákat okozhat a településeinken.

A programból kiesők ismét segélyezetttek lesznek, ami költségvetési, gazdasági probléma, míg a munka világból való ismételt kiesés társadalmi problémává növi ki magát.

A társadalmi aktivitás tekintetében a fiatal korosztályok elmaradnak az idősebbektől, ennek egyik oka ugyancsak a mindennapi megélhetéshez szükséges erőfeszítések mellett, kevés idő marad a közösségi életre, társadalmi jellegű aktivitásokra.

Tovább kell erősíteni a civil társadalmat, olyan feladatokat kell felvállalniuk, és olyan lehetőségeket kell kapniuk, amelyek céljaik, programjaik megvalósítása mellett a fenntarthatóságot segítik és a folyamatos önállósodást biztosítják.

A megvalósult projektek és elsajátított készségek alkalmassá tesznek bennünket arra, hogy ezeket tapasztalatokat átadjuk.

Kiemelt cél a rendelkezésre álló térségek közötti és nemzetközi együttműködésekre biztosított források lekötése.

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A 2007-2008-as években tapasztalt kezdeti lelkesedés alábbhagyása tapasztalható a HACS területén, de azt gondoljuk, hogy ez nem helyi, hanem országos probléma. A támogatási időszakok elmaradása, a HACS által meghatározott stratégiai irány és a jogszabály által lehetővé tett fejlesztési lehetőségek disszonanciája erősen befolyásolta a HACS szakmai tevékenységét.

Azt azonban fontos kiemelni, hogy a HACS tagsága rendelkezik azzal az együttműködő közösséggel, akik segítik, támogatják a stratégia megvalósulását, aktív részesei a hálózatosodás, a közösségi együttműködést jelentő projekteknek.

A HACS számára kiemelt feadat tevékenységének nyilvánossága, ezért komoly anyagi és szakmai erőket koncentrálnak arra, hogy a tegség bevonásával, közreműködésével helyi programokat valósítsunk meg.

Minden évben részt veszünk helyi rendezvényeken, azokon szakmai program megvalósításához anyagi forrásokat biztosítunk. Ez évente 20-25 ne a HACS főszervezésével megvalósuló rendezvényen való megjelenést jelent.

Saját projektként 2009-ben a gyermekek bevonásával megrendeztük a „Térség, ahol élünk” kreatív pályázatot, melynek műveiből jelenleg is kiállítások tekinthetők meg a térség településein,

Kommunikációs programunk keretében a helyi médiumok lehetőségeit használva havi rendszerességgel aktuális hírekről tájékoztatjuk a térség lakót, és ezzel együtt mind a 22 településen kihelyezésre került egy LEADER faliújság, amely közösségi információs színtér, nem csak az ÚMVP népszerűsítését szolgálja. Teret kapnak a helyi vállalkozások hirdetéseik kihelyezésére, bemutatkoznak a helyi civil szervezetek, illetve a települések más jellegű fejlesztéseiről is folyamatosan tájékozódhatnak az érdeklődők.

Hagyományteremtő szándékkal 2010-ben első alkalommal rendeztük meg a „LEADER karácsonyi vásár” rendezvénysorozatot, melybe 11 településünk kapcsolódott be. A helyi termékek népszerűsítését szolgáló közösségépítő, erősítő program nagy sikert aratott a településeken.

Két alkalommal a nyári időszakban került megrendezésre a LEADER Halászléfőző verseny, ezt a hagyományt egy év kihagyással 2011-ben ismét szeretnénk tovább folytatni, most már régiós rendezvénnyé szélesítve.

Részt veszünk olyan rendezvényeken, kiállításokon, ahol tagjaink termékeinek, szolgáltatásainak népszerűsítését segíthetjük, illetve erősítjük a helyi termék programunkat, amely a HACS közösségi tevékenységének egyik legfontosabb komplex projektje.

Ennek megalapozása érdekében a HACS elkészítette azokat a megalapozó tanulmányokat, amely a helyi védjegyrendszer kialakítására, működtetésére vonatkoznak, és amelyek a helyi termék és szolgáltatás speciális védjegyekapcsolódási pontokat és kritériumokat meghatározták.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk annak is, hogy helyi vállalkozók és civil szervezet között kialakultak olyan együttműködések – közösségi és vállalkozási projektek tekintetében is – melyek a HACS tagságon keresztül alakultak ki. HACS tag vállalkozók anyagi segítséget nyújtanak olyan programok megvalósulásához, amely nem saját településüket, hanem a közösség más települését érintik.

Azt gondoljuk, hogy talán ez az egyik legnagyobb eredménye ennek a 2007 óta eltelt időszaknak.

A 2007-2014-es programozási időszak legnagyobb eredménye térségünkben, hogy a települések kommunikációja, közös gondolkodása elindult, közös célok fogalmazódtak meg.

Megfogalmazásra került a helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszer, mely egységes arculatot biztosít a térségnek, a hálózatban való együttműködést erősíti.

2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

JÖVŐKÉP: A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!

ÁLTALÁNOS CÉLOK

Gazdaságfejlesztése, erősítése

Az ÚMVP területén érintett vállalkozásoknak kizárólag ez a fejlesztési forrás áll rendelkezésére. Annak ellenére, hogy a viszonylag magas támogatási intenzitás vonzó lehetne a pályázók számára, a bonyolult és bürokratikus jogszabályi eljárásrend, adatlapok, valamint az értékelési időszakok elhúzódása egyre jobban elbizonytalanítja, és szkeptikusabbá teszi a célcsoportot.

Cél:

Vállalkozásfejlesztés, megélhetést nyújtó új munkahelyek teremtésével, a működő vállalkozások fenntarthatóságának biztosításával, új innovatív vállalkozási ötletek megvalósításával, infrastrukturális fejlesztésekkel.

A **vállalkozások fenntarthatóságának** biztosításával, **innovatív ötleteken** alapuló új vállalkozások generálásával **munkahelyeket teremtünk**, így javul a jövedelemtermelő képesség, megvalósul a gazdaság szerkezetváltozása az **élhetőbb vidéki élet** megteremtése érdekében.

A szolgáltatások fejlesztése generálja a vállalkozások fejlesztését, **növeli az életszínvonalat. A magasabb színvonalú és szélesebb körű szolgáltatások – mind a szabadidő, mind a munka világának esetében** - gazdasági vonzerőt jelentenek, növelik a **helyi lakosok** komfortérzetét, életminőségét.

Kiemelten kezeljük a térségen belüli és nemzetközi gazdaságfejlesztő, élénkítő együttműködések támogatását, legyen az közös vállalkozási ötlet megvalósítása, vásárokon, kiállításokon való megjelenés, vagy marketing tevékenység.

Ugyanakkor vizsgálni kell, hogy a gazdaságfejlesztési tevékenység mennyiben járul hozzá a fenntarthatósághoz és az esélyegyenlőségi elvek érvényesüléséhez.

A térség jellemzőit figyelembe véve ösztönözni kell a nők vállalkozási ötleteinek megvalósulását, a pályakezdők elhelyezkedésének és az 50 év felettek munka világába való visszavezetésének támogatását.

Kiemelt feladat a térségi termék és szolgáltatási minősítési rendszer elterjesztése és kiterjesztése, a rendszerhez való kapcsolódás ösztönzése.

Elért eredmény:

A vállalkozásfejlesztési ötletek megvalósulásának komoly gátja volt a HVS és a jogszabályi környezet koncepcionális különbözőség. Míg a HVS-ben egyértelműen megfogalmazásra került, hogy mely projektméret támogatását tekintjük kiemelten fontosnak a gazdaságfejlesztés területén, a jogszabály lehetővé tette, hogy ennél jóval nagyobb méretű projektek is megjelenhessenek megfelelő támogatási keret nélkül. Így csak a második meghirdetési időszakban tudtuk ezt megfelelően szabályozni. Ezek az eredményhirdetések azonban több mint egy éve váratnak magukra, így egyre nehezebb a vállalkozásokat meggyőzni arról, hogy az ÚMVP forrásaival kalkulálva érdemes fejleszteni. Ennek ellenére a HVS felülvizsgálatának időszakában több olyan projektötlet is érkezett, amelyek pályázati formában is megfogalmazódnak, és amelyek megvalósítása jelentőséggel bírhat a térség gazdasági fellendülésében.

Cél:

Fenntartható agrárgazdaság, új eljárások és technológiák bevezetésével, térségünk egyediségét tükröző új termékek, szolgáltatások létrehozásával, a meglévő erőforrások újszerű összekapcsolásával, a kihasználatlan erőforrásokban rejlő lehetőségek kiaknázásával.

A mezőgazdaság területén célunk a **környezettudatos fenntartható gazdálkodás ösztönzése**, az eddig alacsony jövedelmezőségű ágazatok nyereségtermelő képességének javítása **új technológiák** bevezetésével, egységes **márkarendszer** kialakításával, egyedi, **tájjellegű termékek** előállításával és promóciójával.

A **fenntartható agrárgazdálkodás**, a tájjellegű termékek előállítása **diverzifikálja a vállalkozásokat és a területet, növeli ezek vonzerejét**. Támogató tudásbázis háttér kialakítása segíti a termelőket a mindennapi munkában.

Eredmény

Az ÚMVP 1-es és 2-es tengelyének forrásai elválnak a HACS tervezéstől, így ezek stratégiába való bevonása és komplex fejlesztési lehetőségként való figyelembe vétele nehézkes.

A 3-as tengely tervezési lehetőségei ugyancsak nehézkessé teszik a diverzifikálást, hiszen a mezőgazdasági bevételek arányának figyelembevétele ezeket a vállalkozókat a mikrovállalkozás fejlesztési lehetőségéből kizárja.

A 4-es tengely tekintetében is csak egy szűkített tervezési mozgástér állt rendelkezésre, annak ellenére, hogy értelmezésünk szerint itt tervezhetők az előző tengelyekhez is illeszkedő programok úgy, hogy azok a LEADER jegyében, közösségi fejlesztésként kerüljenek megvalósításra. Így ezen a tengelyen kellene tervezni olyan projekteket, melyek pl. valamilyen mezőgazdasági felfolgozó berendezés beszerzésére irányulnak és helyi termelői és értékesítési lánc kialakításához kötöttek, vagy ezekkel összekapcsoltak.

A HVS jelen felülvizsgálati szakaszában a LEADER vállalkozásfejlesztés keretében ilyen komplex projekt tervezését kívánjuk megvalósítani.

Cél:

Turisztikai vonzerő élénkítése, természeti és kulturális kincseink megóvásával, innovatív hasznosításával, az értékek növelésével, valamint új célpontok kialakításával.

Építve a természeti- és kulturális kincseink által kínált lehetőségekre **új, innovatív ötleteken alapuló modern turisztikai fejlesztéseket** valósítunk meg. **Célcsoport-specifikus kínálat**al növeljük a vendégéjszakák és a szolgáltatások igénybevevőinek számát.

Turisztikai vonzerőnk élénkítésére természeti adottságaink kiválóak. **A falusi turizmus innovatív újragondolásával, széleskörű lehetőségeink kiaknázásával, célcsoport-specifikus megközelítéssel kívánjuk e célt elérni.**

Kiemelt feladat a térségi termék és szolgáltatási minősítési rendszer elterjesztése és kiterjesztése, a rendszerhez való kapcsolódás ösztönzése.

Egyedi speciális turisztikai arculattal kell a térséget megfogalmazni és kommunikálni, így olyan turisztikai fejlesztési törekvések támogatása, ösztönzése a cél, amelyek ezt a specifikációt, az egyedi, egységes térségi arculat kialakítását célozzák.

Kiemelt fontosságú a gasztroturizmus, a kerékpáros turizmus, a vallási turizmus, valamint a Bakony és Balaton térségi turisztikai adottságainak (nordic walking, túrázás, vízi sportok) hangsúlyozása. A helyi termékek előállításának és piacra vezetésének feladata is elsősorban turisztikai fejlesztésekkel együttesen valósítható meg sikeresen a térségben.

Eredmény:

A turisztikai jogcím tekintetében a mikrovállalkozás fejlesztéshez hasonlóan a HVS és a jogszabály ellentétes szándéka és lehetősége akadályozta a fejlesztési források felhasználását. A 2009-es jogszabályi változás pedig a HACS területének felét érintette hátrányosan, hiszen a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településeink kizárása magánszálláshely fejlesztésből, és az agroturisztikai falusi turisztikai fejlesztések lehetőségéből váratlanul ért minket.

Ennek megszüntetésére több módosítási javaslatot erjesztettünk be.

Most elsősorban az ifjúsági szálláshelyek fejlesztésére, valamint a szálláshelyhez nem kötött projektek fejlesztésére fókuszálunk.

A 2011-2012-ben megnyalt jogcímeknek köszönhetően több turisztikai fejlesztés is megkezdődött a térségben. Ezek mindegyike hozzájárul a stratégiában megfogalmazott célok megvalósításához, kapcsolódnak a HACS minősítési rendszeréhez erősítve ezzel a térség egyedi arculatát.

Egyéb pályázati források bevonásával tematikus turisztikai film készült térségünkről, amely terjesztéséhez a modern kommunikációs csatornákat és a kiállításokat választottuk.

Élhetőbb települések, vonzó jövőkép

Cél:

A lakosság életminőségének növelése infrastrukturális fejlesztésekkel, környezet és egészségtudatos lakókörnyezet kialakításával, szolgáltatások színvonalának növelésével, a szabadidő hasznos eltöltésének biztosításával, civil kezdeményezések, szerveződések elősegítésével

A szabadidős és a munka világához kötődő **szolgáltatások és az infrastruktúra fejlesztésével, a civil identitás erősítésével** növeljük a helyi lakosok és az ide látogatók komfortérzetét. Ösztönözzük a **környezet- és egészségtudatos gondolkodás, lakókörnyezet** kialakítását, a korábban itt lévő ipar által okozott egészség- és környezeti károk mérséklését, a megújuló energiák használatát.

Kiemelkedő természeti-, kulturális, és humán forrásaink újszerű összekapcsolásával, az eddig kihasználatlan területek feltárásával egy élhetőbb területté és vonzóbb célponttá válunk. Megállítható és visszafordítható az előregedési folyamat. Fenntartható munkahelyek létesítésével biztosítjuk a megélhetést, a nyugodt hétköznapokat, így lehetőség nyílik, hogy a családi élet, a közösség kerüljön a középpontba, ami a társadalom fejlődésének legfontosabb pillére.

Eredmény:

Több olyan projekt fogalmazódott és valósult meg a HACS területén, amelyek hozzájárulnak a települések javításához, a vonzóbb, élhetőbb lakókörnyezet kialakításához.

Az IKSZT-k új magasabb színvonalú közösségi terek kialakítását teszik lehetővé, de épültek új játszóterek, megújulnak parkok és megszépülnek a települések arculatát meghatározó épületek. Templomaink fejlesztése megkezdődött, óvjuk, fejlesztjük vidéki örökségünket.

A 3-as tengely által nyújtott lehetőségek mellett a LEADER, 4-es tengely horizontális és nem horizontális jogcímeinek keretében kell megteremteni a lehetőséget a városi rangú települések számára, hogy az egységes térségi arculathoz csatlakozó projekteket megvalósítsanak. Természetesen ezen településeknek nagyobb volumenű fejlesztéseikhez az OP-k által nyújtott forrásokat kell elsősorban bevonniuk.

Cél:

Esélyegyenlőségi szempontok fokozott érvényesítése a munkaerő-piacon hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való belépésének elősegítésével, a fiatalok itthon tartásával. A pályázati lehetőségek terén gyengébb pozíciójú kistelepülések fejlesztéseinek kiemelt kezelésével.

Ösztönözzük a **hátrányos helyzetű csoportok** (kisgyermekes nők, 50 év feletti, csökkent munkaképességűek, romák) **visszatérését és helytállását a munka világába**, ami csökkenti a segélyek összegét, a családok életminőségének javulását eredményezheti. Különös figyelmet szentelünk a **kistelepülési fejlesztéseknek**.

Az esélyegyenlőség területén kiemelt fontosságú a szolgáltatások körének bővítése, a meglévők színvonalának növelése, amelyek biztosítják a megfogalmazott célok megvalósulását, támogatják a munkahelyszerzést és megtartást. **Kiemelt figyelmet szentelünk a** kisebb települések egyenlő esélyekkel való részvételére, **támogatjuk őket fejlesztési elképzeléseik megvalósításában.**

Az esélyegyenlőségi elvek érvényesítése mentén programot kell indítani az elsősorban Berhida térségében jelentősebb roma lakosság számára a társadalmi és gazdasági beilleszkedés elősegítése érdekében. Ehhez már a közmunkaprogram keretében az önkormányzat több közös, piacképes szakma elsajátítására irányuló képzést indított a Munkaügyi Központtal közösen.

A közösségi program keretében elsősorban a szocializációs kompetenciák elsajátítására lenne szükség, ahol a gyermekek és szülők, de akár több generáció is kis lépésekkel, de fokozatosan a társadalom által elvárt viselkedésmintákat sajátítanak el, természetesen saját kulturális értékeik megőrzése mellett.

A program megvalósításában elengedhetetlen a kisebbségi önkormányzat együttműködése.

Eredmény

Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése minden esetben megjelenik a pontozási szempontokban.

Ezen túlmenően olyan projektek támogatása élvez prioritás, amely ezen elvek érvényesülését segíti. Így megvalósulnak olyan programok, melyek erősítik a nők szerepét a munka világában, közéletben, helyi közösségi életben és természetesen a családokban.

Ugyancsak prioritást élveznek olyan lokális programok megvalósulásai, melyek a roma kisebbség társadalmi integrációját segítik.

Hálózatépítés

Cél:

Az újszerű közösségi együttműködések ösztönzése minden szférában bel- és külföldön, saját területünkön elméleti és gyakorlati információs szolgáltató bázisként támogatjuk a fejlesztési kezdeményezéseket. Közösen és egységesen képviseljük területünket.

A **hálózatépítés révén** vállalkozóink **új piacokhoz** jutnak, ami nyereségességük növekedését jelenti. Magas minőségű, **újszerű szolgáltatásokon** keresztül növeljük versenyképességünket, területünk vonzerejét, **közös és egységes megjelenést** biztosítva a vállalkozásoknak, programoknak, látványosságoknak.

A hálózatépítés tekintetében kiemelt szerepet kapnak a térség közötti és nemzetközi együttműködések, valamint a megvalósult projektek fenntarthatóságát segítő együttműködések támogatása.

Eredmény:

A munkaszervezet működésén keresztül törekszünk arra, hogy a hálózatok kialakulását elősegítsük. Ezen tevékenység keretében elsősorban kommunikációs tevékenységgel, az információk összekapcsolásával és marketingtámogatással segítjük az egyes projektek vagy szereplők összekapcsolódását.

A valóban LEADER alapon működő projektek a 4. tengely célterületeiben fogalmazódnak meg, itt alap követelmény a területen belüli együttműködések kialakítása és működtetése.

Az együttműködési projektek mintái a LEADER Kultúrparkok és –központok célterület keretében megvalósuló projekt, valamint a LEADER szellemiségű rendezvények.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A HVS felülvizsgálatának elsődleges célja a lezárult támogatási időszakok tapasztalatai alapján a stratégia céljának és intézkedéseinek ellenőrzése.

Mivel az eljárásrend átalakulóban van, a jogszabály esetleges módosulásairól információink nincsenek, valamint a le nem zárult pályázatokból megmaradó pontos forrás összege sem áll rendelkezésünkre a stratégia valódi, a fenti alapokon leírt módon történő felülvizsgálata nincs lehetőségünk.

Figyelembe véve a gazdasági környezet változásait, valamint a megvalósult és megvalósítani kívánt projektötleteket, megállapítható, hogy a HVS alapjaiban történő átalakítására nincs szükség.

A gazdaságfejlesztési jogcímek horizontális intézkedéssé tétele lehetőség a térség számára, hogy országos szinten nagyobb fejlesztési összegekhez jussunk. A HVS megszövegezéséből minden olyan megfogalmazást, kritériumot és korlátot ki kell venni, ami befojásolja ezen projektek megvalósulását.

Emellett problémát jelent, hogy a jogszabályi változások jelenleg ne ismertek, így ismételtetn előfordulhat, hogy a szándék és a lehetőség ne találkozik egymással.

Ilyen esetekben mindig jogszabálmódosítási javaslatot teszünk az IH felé.

2.5 SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - A térség ipari múltja és infrastruktúrája kedvezhet a mikrovállalkozások fejlődésének. - A helyi termék, helyi érték helyi gazdagodás program előkészítettsége kedvez a védjegyprogram megvalósíthatóságának - A térség földrajzi adottságai kedveznek a turisztikai fejlesztéseknek. - A helyi életminőség javítása érdekében az önkormányzatok fejlesztési forrásaikat koncentrálnak, tervezve a civilekkel együttműködve használják fel. 	<ul style="list-style-type: none"> - A gazdasági válság hatására kialakult helyzet nem kedvez a fejlesztéseknek, tőkehiány, banki finanszírozási lehetőségek beszűkülése. - A helyi termékek vásárlása csak rendezvényekre korlátozódik, az olcsóbb tömegtermékeket részesítik előnyben. - A turisztikai hátrányok „ledolgozására” több egymástól elszigetelt kezdeményezés indult el. - Nem a települések valós fejlesztési igényeit lehet a támogatásokból megvalósítani, infrastrukturális fejlesztések igénye sokkal erőteljesebb.
Lehetőségek	Fenyegetések
<ul style="list-style-type: none"> - Ipari parkok területére betelepüléssel belső vállalkozói hálózatok alakulhatnak ki. - A civilek megvalósításba való bevonása a szféra erősödését jelentheti. - Növekvő belső piaci igények a helyi előállítású élelmiszerekre - Egyedi turisztikai arculat kialakításával a térséget meg lehet különböztetni és vonzóvá lehet tenni a fejlettebb, vagy más irányt választó turisztikai célokkal szemben. 	<ul style="list-style-type: none"> - A támogatásokkal/pályázatokkal kapcsolatos csökkenő pályázói bizalom és aktivitás - A fiatalok elvándorlása a térségből nehezen állítható meg, komolyabb fejlesztések lennének szükségesek. - A folyamatosan változó és koncepciójában nem koherens jogszabályi környezethez egyre nehezebb az alkalmazkodás. - A gazdaságfejlesztési források horizontálissá tételével a vállalkozói szféra elveszti közvetlen kapcsolódását a stratégiához és a HACS-hoz.

3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

JÖVŐKÉP:

A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!

2013-ra el kívánjuk érni, hogy a térség az eddigi hátrányaiból összefogással erényt kovácsoljon. A közös múltra építve olyan gazdaságfejlesztési program induljon el, ami ismét fenntartható munkahelyek létrehozását jelenti. A szétesett szocialista nagyiparból kivált és átalakult kisvállalkozások tevékenységük összekapcsolásával szüntessék meg elszigeteltségüket és sikerebb piaci szereplőkké váljanak.

A természeti adottságaink kiaknázásával kerüljön megfogalmazásra az a speciális arculat, ami megkülönbözteti területeinket, és vonzóvá teszi a pihenni, kikapcsolódni vágyók számára. Lehetőségeink az ifjúsági- a vízi-, a horgász-, kerékpáros- és a bakancsos turizmus területén olyan előnyök, amelyekre építeni kell.

Településeink szolgáltatásainak és faluképének fejlesztésével élhetőbbé lakókörnyezetet alakítunk ki. A cél: vonzó európai falvak kialakítása, ahonnan a fiatalok nem vándorolnak el, letelepednek, családot alapítanak. Ez az alapja egy település jövőjének, intézményei működőképességének és a demográfiai negatív tendenciák megállításának.

Védett épített örökségeink és természeti, kulturális kincseink megőrzése kötelességünk, hogy ezáltal is erősítsük helyi identitásunkat, átadjuk örökségünket utódainknak.

A települések gazdasági helyzetének megerősödését több tényező is befolyásolhatja. A folyamatosan csökkenő mértékű állami normatívák beállítása a valós működési igényeket fedező szintre, a helyi gazdaság fejlesztésén, és a vállalkozóbarát településkonceptió kialakításán keresztül a helyi adóbevételek növekedése. Növekvő turisztikai bevételek érdekében összefogás.

A LEADER szellemiség meghonosítása a hálózatokban való működés előnyeinek fel- és megismerésével új utak nyílhatnak meg a térségen belüli és térségek közötti együttműködések tekintetében.

A nemzetközi és hazai tapasztalatok megismerése és a jó példák átvétele, sok időt, energiát és negatív tapasztalatot spórolhat meg a fejleszteni vágyóknak.

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

A HVS megfogalmazása során az alap elvárás az volt, hogy a helyi szükségleteket megfogalmazva, azok fejlesztési lehetőségeit támogatva alakuljon ki annak érdekében, hogy a terület közös fejlődése elindulhasson.

A jövőkép és a fejlesztési prioritások megfogalmazása ezekre az igényekre épül. Az igények és szükségletek jelentős része azonban nem az ÚMVP fejlesztési forrásaiból finanszírozható, illetve azok megvalósulását más fejlesztési források megnyílása befolyásolja, így azokra a HACS-nak hatása nincs.

Ezen fejlesztések – elsődorban infrastruktúra – elmaradása azonban tartalmában nem befolyásolja a cél és az oda vezető út meghatározását.

A rendelkezésre álló források figyelembe vételével lehet a konkrét célterületeket megfogalmazni, amelyek minden esetben a helyi igényeken és lehetőségeken alapulnak.

Az azonban megállapítható, hogy a stratégia 2007-2008-ban történt megfogalmazásához képest az igények és szükségletek nem változtak, a felhasznált fejlesztési forrás egyenlőre jelentős változásokat nem indított el a térségben.

Ennek egyik oka, hogy a megfogalmazott szükségletekhez képest a forrás nagysága alacsony, főként ha ezt a ÚMFT forrásaival és fejlesztési lehetőségeivel összehasonlítjuk.

Természetesen az ÚMVP által biztosított magasabb támogatási intenzitás vonzóbb és kedvezőbb, mint más forrásoké, de a településeinken működő mikrovállalkozások számára már ennek az önrésznek az előteremtése is sokszor gondot okoz.

Így a források sikeres felhasználásánál nagyon fontos azoknak a projektötleteknek a kiemelése és támogatása, amelyek fenntarthatósága biztosított.

A települések élhetőbbé tételében nagy szerepe van azoknak a fejlesztéseknek, amelyek a településkép javulását és a helyben elérhető szolgáltatások, szabadidős lehetőségek növekedését jelentik.

A játszóterek, közparkok, spro

3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia céljainak kifejtése

A stratégia fő célkitűzései nem változtak a 2007-2008-ban megfogalmazottakhoz képest, az elmúlt időszakban szerzett tapasztalatok azonban az átstrukturálásra készítetnek bennünket.

A. Gazdaságfejlesztés, élénkítés a helyi adóbevétele növekedése és munkahelyteremtés, megtartás érdekében

1. Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése, színvonal növelése a fenntarthatóság érdekében. Innovatív vállalkozási ötlete megvalósításának támogatása.
2. Kézműves vállalkozások működési feltételeink javítása
3. Termelési és értékesítési láncokat összekapcsoló, helyi termékek előállításához kapcsolódó vállalkozásfejlesztés.
4. Helyi termékek forgalmazását, piacra jutását elősegítő fejlesztések támogatása, helyi piacok fejlesztése, kialakítása
5. **Nők foglalkoztatását célzó vállalkozások támogatása LEADER**
6. **Hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatását célzó vállalkozások támogatása**
7. **Munkahely teremtéssel járó telephely és tevékenység fejlesztése városi rangú településen székhellyel rendelkező vállalkozások számára.**
8. **Turisztikai tevékenységek fejlesztése, kapcsolódva a HACCS által megalkotott helyi minősítési rendszerhez kiemelten:**
 - i. meglévő és új szálláshelyek (falusi, magán, kereskedelmi) fejlesztése, melyek összekapcsolódnak egyéb, a szabadidő hasznos eltöltését segítő, vonzó turisztikai
 - ii. agroturisztikai szolgáltatóhelyek, ökoturisztikai bemutatóhelyek
 - iii. erdei, bakancsos túraútvonalak fejlesztése
 - iv. kerákpárosbarát szolgáltatóhelyek kialakítása védjegyrendszerben

- v. nyitott pincék szolgáltatóhely kialakítása védjegyrendszerben
- vi. horgászturizmus fejlesztése
- vii. kulturális értékekre alapozott turisztikai fejlesztések
- viii. vallási turizmus fejlesztése.
- ix. viziturisztikai szolgáltatások fejlesztése

A gazdaságfejlesztés tekintetében megfogalmazott célkitűzések azt a helyzetelemzésben megfogalmazott előny kihasználását célozzák meg, mely a térség ipari múltjára épül. Fontos azonban olyan vállalkozások támogatása, fejlesztése is, melyek új utat, új lehetőséget nyitnak a térség számára, kapcsolódnak más fejlesztési irányokhoz.

Az önálló, egyedi turisztikai arculat kialakítása, a szolgáltatások színvonalának emelése elengedhetetlen ahhoz, hogy akár a Balaton part, akár a Bakony tekintetében turisztikai vonzerőnket növeljük. A kidolgozott védjegyrendszerhez való kapcsolódás erősíti ezt a közösségi fejlesztési szándékot, habár ennek az elképzelésnek az érvényesítésére a jelenlegi rendszerben kevés edényünk lesz.

B. Helyi életminőség javítása, élhetőbb települések kialakítása

1. településképet befolyásoló épületek felújítása, közparkok játszóterek fejlesztése, kialakítása
2. templomok, egyházi ingatlanok felújítása
3. a természeti és a történelmi tájkép, valamint az azt alkotó táji elemek állapotának javítása,
4. helyi identitás fejlesztését és megőrzését, környezeti tudatosságot elősegítő intézkedések megvalósítása
5. az egészséges életmódhoz kapcsolódó, a szabadidő hasznos eltöltését célzó fejlesztések, kültéri sportpályák fejlesztése, kialakítása.

Településeink élhetőbbé tétele elengedhetetlen ahhoz, hogy megtartsuk a képzett fiatal lakosságot, e vágyódjanak el a környező nagyvárosokba. A településkép javítása, a zöldfelületek fejlesztése, a rendezett településkép a komfortérzet növelésével jár, azonban a valós fejlesztések alapja az infrastrukturális fejlesztési igények –csatorna, járda stb. - megvalósulása.

C. Hálózatosodást, közösségépítést elősegítő programok megvalósítása

1. Helyi termék, helyi érték, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez kapcsolódó egységes arculat kialakítása és közösségi marketing tevékenység végzése
2. jó példák átvétele, mintaprojektek bemutatása, helyi, térségek közötti és nemzetközi együttműködési projektek kialakítása
3. A vidékfejlesztés múltja, jelene és jövője a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén

A közös koncepció alapján, hálózatban való fejlesztés, működés, a LEADER elvek alkalmazása, olyan lehetőségeket nyit meg a települések szereplői előtt, melyben a fenntarthatósági kritériumok szem előtt tartása a legfontosabb.

3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia céljainak részletes felmérése

A GAZDASÁGFEJLESZTÉS, ÉLÉNKÍTÉS A HELYI ADÓBEVÉTELE NÖVEKEDÉSE ÉS MUNKAHELYTEREMTÉS, MEGTARTÁS ÉRDEKÉBEN

Vállalkozások fejlesztése, szolgáltatási körök szélesítése, színvonal növelése a fenntarthatóság érdekében. Innovatív vállalkozási ötlete megvalósításának támogatása.

A megszűnt szocialista nagyipar egyes tevékenységinek részekre bontását követően a helyi közösség területén a mikrovállalkozások működése és tevékenkedése jellemző.

Forráshiány miatt a szolgáltatások minőségi fejlesztése lassú annak ellenére, hogy több innovatív fejlesztési elképzelés is megfogalmazódott (pl.: modern környezetbarát szállítási, raktározási technológiák bevezetése, régi gyártósorok modernizálása, kihasználatlan leépült ipari komplexumok új funkcióval való megtöltése, modern technikai eszközök beszerzése).

Fenntartható, innovatív vállalkozói fejlesztési elképzelések támogatása működő és most alakuló mikro, kis és középvállalkozások esetén.

Új munkahelyek teremődnek, növekszik a szolgáltatások minősége és színvonala, a vállalkozások fenntarthatóvá válnak, növekednek a helyi szintű adóbevételek.

Kézműves vállalkozások működési feltételeink javítása

A közösség területén több olyan vállalkozás, magánszemély tevékenykedik, akik kézműves tevékenységükkel, a hagyományok megőrzésével erősítik a helyi identitástudatot. Ez a tevékenység kiemelt gazdasági tevékenységgel kell, hogy bírjon, hiszen szervesen kapcsolódik a turisztikai fejlesztési lehetőségekhez, és alapja a helyi termék skála kialakításának.

A forrás, és tőkehiány miatt fejlesztéseik elmaradnak. A kézművesek, elsősorban a népi mesterségeket űzők próbálnak vásárokon megjelenni, míg az élelmiszer alapú helyi termék készítőik a piacon csak csekély számban jelennek meg.

Kézműves mesterséget végző működő és most alakuló mikrovállalkozások telephely fejlesztésének és eszközbeszerzésének támogatása, annak érdekében, hogy műhelyeik az alkotó műhely mellett a nyitott kézműves funkció ellátására is alkalmasak legyenek.

Növekszik a vállalkozások versenyképessége, bevételeik nőnek, ez segíti a helyi gazdaság megerősödését. A kézműves mesterségek megőrzik hagyományainkat, a nyitott műhelyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy minél szélesebb körben ismerkedjenek meg ezeknek a tevékenységeknek a végzésével.

Termelési és értékesítési láncokat összekapcsoló, helyi termékek előállításához kapcsolódó vállalkozásfejlesztés.

A HACS által tervezett helyi termékek előállítása és népszerűsítése komplex projekt részét képezi a termelés – feldolgozás - értékesítés láncolatának összekapcsolása, a szereplők, LEADER szellemiségű együttműködésének kialakítása.

Hiányzik a térségben olyan modern kikapacitású termék, élő állat feldolgozását, elkészítését, vagy csomagolását segítő berendezés, amely lehetővé tenné, hogy a jelenleg esetleg nem szabályos körülmények között, vagy csak saját célra feldolgozók mennyiségi termelés növelésével saját megélhetésük és a gazdasági növekedés érdekében tevékenységüket erősítsék.

Új munkahelyet teremtő, 4 termelővel és legalább 4 értékesítési hellyel kötött együttműködés keretében termelői – feldolgozó - értékesítői láncolat kialakításával olyan eszközök: konténeres vágóhíd, savanyúságcsomagoló gép, beszerzése, ami elsősorban helyben, a helyi termékek értéknövekedéséhez járul hozzá, első sorban a HACCS területén kerülnek megtermelésre és értékesítésre. A helyi termékek népszerűsítése érdekében, valamint a helyi tudás megosztás és a jó példák átvétele céljából rendezvények tartásával egybekötve.

A mezőgazdasági tevékenység diverzifikálásához hozzájárulás, az értékesítés erősítése, a helyi bevételek növekedése, gazdaság élénkítése, fenntarthatóság biztosítása. Két mikrovállalkozás fenntarthatóságának biztosítás, helyi termékkínálat növekedése.

Helyi termékek forgalmazását, piacra jutását elősegítő fejlesztések támogatása, helyi piacok fejlesztése, kialakítása

A HACCS stratégiájának fontos része, ind gazdaságfejlesztési, mind helyi közösségépítési szempontból a helyi termék projekt, melynek alapja a közösségi védjegy kialakítása. Hiányoznak azonban településeinken olyan helyi piacok, helyi vásárhelyek, ahol lehetőség nyílik a helyben megtermelt termékek értékesítésére.

Az önkormányzatok forráshiánya miatt, ezen vásárterek, piacok kialakítása, fejlesztése, hiányzik, elmaradt.

Támogatni kell olyan kezdeményezéseket, amely rendszeres vagy alkalmi jelleggel lehetőséget biztosít a helyi termékek, valamint a magyar termékek piacra jutásának.

A helyi termék, helyi érték, helyi gazdagodás mottó fényében új helyi kereskedelmi helyek kialakulása, a termelő és vevő közötti út lerövidülése, helyi érték és helyi bevétel termelése.

Nők foglalkoztatását célzó vállalkozások támogatása

Kiemelten fontos az esélyegyenlőségi elvek erősítése a stratégia megvalósítása során. Kiemelten kell kezelni olyan vállalkozások megerősítését célzó intézkedések preferálását.

A nők munka világában való helyzete, szerepe jelentős kérdés az Európai Unión belül is.

Cél olyan fejlesztések megvalósulásának elősegítése, amely nők számára teremt oly módon munkahelyet, hogy összeegyeztethetővé válik a munkahelyen és a családban való helytállás.

Emellett fontos a nők vállalkozásban betöltött vezető pozíciójának erősítése, így prioritást élveznek azon vállalkozások projektszándécai is, melyben a cég vezetését nők látják el.

Hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatását célzó vállalkozások támogatása

A munkaerő piacon hátrányos helyzetű munkavállalók munka világába való visszavezetése, valamint a fenntartható munkahegyek megteremtése kiemelt jelentőségű a gazdaságfejlesztés területén.

A HACCS térségében nem csak az alacsony iskolai végzettségű munkavállalóhelyzetének megoldására kell törekedni, jelentős a felsőfokú végzettségű álláskereső aránya is.

Munkahely teremtéssel járó telephely és tevékenység fejlesztése városi rangú településen székhellyel rendelkező vállalkozások számára.

Az ÚMVP keretében felhasználható vidékfejlesztési források közül a 4-es tengely, azaz a LEADER jogcím forrásai állnak a városi rangú települések rendelkezésére.

Település- és vállalkozásfejlesztési terveiket elsősorban más alapok és OP-k keretéből valósíthatják meg. Fontos azonban kiemelni, hogy az 5000 fő alatti, de a 10000 fő alatti települések gazdasági struktúrája és lehetőségei inkább az ÚMVP-ben jogosult településekéhez hasonlítanak, és komoly versenyhátrányban vannak a magasabb lakosságszámú, infrastrukturális fejlettebb, gazdaságilag stabilabb településekkel szemben.

Indokolt tehát a városi rangú települések vállalkozóinak helyzetbe hozása. A LEADER program azonban megköveteli azt is, hogy ezek a vállalkozások segítsék a közösségi együttműködések megvalósulását, így nem csak a gazdasági életben jelentenek hasznot a fenntartható működést segítő fejlesztésekkel, hanem a közösségi együttműködések terén is példaértékűek.

Turisztikai tevékenységek fejlesztése, kapcsolódva a HACS által megalkotott helyi minősítési rendszerhez kiemelten:

- i. meglévő és új szálláshelyek (falusi, magán, kereskedelmi) fejlesztése, melyek összekapcsolódnak egyéb, a szabadidő hasznos eltöltését segítő, vonzó turisztikai
- ii. agroturisztikai szolgáltatóhelyek, ökoturisztikai bemutatóhelyek
- iii. erdei, bakancsos túraútvonalak fejlesztése
- iv. kerékpárosbarát szolgáltatóhelyek kialakítása védjegyrendszerben
- v. nyitott pincék szolgáltatóhely kialakítása védjegyrendszerben
- vi. horgászturizmus fejlesztése
- vii. kulturális értékekre alapozott turisztikai fejlesztések
- viii. vallási turizmus fejlesztése.
- ix. viziturstikai szolgáltatások fejlesztése

A térségben kiemelt szerepet játszik a turizmus, elsősorban a Balaton partján elhelyezkedő települések életében. Fontos azonban, hogy a közösségi fejlesztések és projektek megvalósulásával, a helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszer kidolgozásával és működtetésével olyan egyedi arculatot kölcsönözzünk térségünknek, amely helyzetbe hozza településeinket a tájegységeink előnyösebb helyzetben lévő, turisztikailag fejlettebb és frekvenciáltabb településeivel szemben.

A HACS által elkészített helyi termék és szolgáltatás „minősítési rendszer részeit egységgé kell szervezni, és törekedni kell arra, hogy minden vidékfejlesztési forrást felhasználó projekt csatlakozzon ehhez a rendszerhez.

A működtetéshez együttműködő partner bevonása szükséges.

Az úgynevezett „slow” turizmus meghonosítása ilyen kitörési pont lehet. „Az utazás lényege, hogy a turista valóban közel kerüljön a felkeresett helyhez, ami a teoretikusok szerint csak akkor lehetséges, ha hosszabb időt tölt el ott, és egyszerre csak akkora területet fedez fel, amely gyalog vagy biciklivel bejárható. A „*komótos utazó*” úgy él, mint a helyiek, idegenvezető nélkül maga járja be a területet, a kisboltban vásárol, házat bérel, vagy sátorozik, és magának főz. Azzal, hogy úgy él, mint a helyiek, sokkal több és mélyebb élményt szerez a meglátogatott városban, országban.”¹

Ennek keretében népszerűsíteni, fejleszteni kell a Bakonyalja kedvelt túrahelyeit.

Egyedi arculattal kell felruházni a Balatoni bringakörutat és a háttértelepüléseket összekötő kerékpáros turisztikai célokat.

Ki kell használnunk, hogy a Balaton keleti kapuja a legalkalmasabb és legizgalmasabb pontj, ahol gyakorolható, elsajátítható a legnépszerűbb vízisportok, mint a szörf, vagy a vitorlázás.

A vallási turizmus fellendítésére ugyancsak az egységes és közös projektmegvalósítás a legalkalmasabb. Erősíteni kell az agroturisztikai szolgáltatóhelyek (nyitott pincék és nyitott kézműves műhelyek) fejlesztését amelyek egyben gazdaság élénkítő és közösségépítő, erősítő projektek is.

Kiemelt turisztikai célként kell kezelni a LEADER forrásból megvalósult LEADER Kultúrparkok és központok program részeit is.

¹ <http://pozitivnap.hu/kultura-es-szorakozas/lassits-hodit-a-slow-life-eletszemlelet>

B HELYI ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁSA, ÉLHETŐBB TELEPÜLÉSEK KIALAKÍTÁSA

Településképet befolyásoló épületek felújítása, közparkok játszóterek kialakítása

A vidék lakosságmegetartó erejének két fő tényezője van: a szolgáltatások elérhetősége és az élhető településkép. A szolgáltatásfejlesztés relevanciája vitathatatlan, a vállalkozások fejlesztését mindenhol előtérbe helyezik. Sokan vitatják azonban a településkép javítását szolgáló fejlesztések jogosságát, szükségességét. A falusi életmódhoz, helyi igényekhez alkalmazkodó településkép javító fejlesztések: utcakép javítása, parkok kialakítása, rendbetétele, játszóterek kialakítása hozzájárul ahhoz, hogy a városba való elvágódás és elvándorlás megállítható legyen. Kialakul az igény a helyi kisközösségi együttlétekre, és ehhez kulturált teret nyújthatnak ezek a fejlesztések.

A településeken található olyan, a település képét meghatározó épített örökségek (pl.: épületek, szobrok), amelyek állaga leromlott, így rontják a település képét, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke, és a településképre gyakorolt meghatározó szerepe miatt fontos. Forráshiány miatt ezeket az épületeket kizárólag önerőből a települések nem tudják felújítani, ismét élettel megtölteni. Ezért szükséges az ilyen fejlesztések támogatása

A településképet tekintetében meghatározó szereppel bírnak a zöldterületek (közparkok, pihenőhelyek, sétautak).

Az anyagi lehetőségek szűkössége miatt ezen településképi elemek karbantartása, felújítása sokszor nem megfelelő színvonalú.

Ezen fejlesztések támogatásával megvalósulhat az egységes, gondozott településképet kialakítása, igényes, a lakók és ide látogatók közérzetét javító zöldfelületek.

A HACS településeiben igény mutatkozik a kisgyermek által is biztonságosan igénybe vehető kültéri játszóterek használatára.

Az önkormányzatok forráshiánya miatt, ezen közösségi terek fejlesztése, kiépítése hiányzik.

Fontos olyan reális nagyságrendű és értékű projektek támogatása, amelyek az EU normáknak megfelelő kültéri játszóterek kialakítására, a meglévők átépítésére, korszerűsítésére irányulnak, amelyek eredményeként új, magas színvonalú, a kisgyermekes családok hasznos szabadidő eltöltését lehetővé tevő közösségi terek jönnek létre.

Templomok, egyházi ingatlanok felújítása

A településeken található olyan, a település képét meghatározó templomok, egyházi ingatlanok, amelyek állaga leromlott, így rontják a település képét, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Az épített örökségek megőrzése, annak kulturális értéke, és a településképre gyakorolt meghatározó szerepe miatt fontos. Forráshiány miatt ezeket az épületeket kizárólag önerőből az egyházak nem tudják felújítani.

A hitélet gyakorlásának támogatása érdekében segítjük az épületek külső felújítását célzó olyan beruházások támogatása egyházak részére, melyek támogatási igénye maximum 8 millió Ft. Ezzel is hozzájárulunk az egységes, szép településképet kialakításához, a helyi értékeket szolgáló örökségek megőrzéséhez

A természeti és a történelmi tájkép, valamint az azt alkotó táji elemek állapotának javítása, kialakítása

A településeken található több olyan természeti, történelmi látnivaló, amelyek bemutatása a helyi és térségi identitás erősítését segíti, valamint hozzájárul múltunk megőrzéséhez.

A természeti és történelmi örökségek megőrzése, annak kulturális értéke miatt fontos, azonban a forráshiány miatt ezek rendszeres karbantartása elmarad, leromlottak, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Cél olyan projektek megvalósításának támogatása, amelyek a természeti és történelmi látnivalók bemutatását segítik elő, a már meglévő útvonalak mentén új pihenőhelyeket létesítenek, vagy a meglévőket felújítanak, a természeti és történelmi látnivalók közvetlen környezetét rehabilitálják. Ezen fejlesztések eredménye a helyi identitástudat erősödése, a HACS tájképének és a táji alkotó elemek megújulása, a térség vonzóbbá tétele.

Helyi identitás fejlesztését és megőrzését, környezeti tudatosságot elősegítő intézkedések megvalósítása

A településeken található több olyan természeti, történelmi látnivaló, tanösvény, amelyek bemutatása a helyi és térségi identitás erősítését segíti, valamint hozzájárul múltunk, környezetünk megőrzéséhez, megismertetik a térség értékeit az idelátogatókkal.

A természeti és történelmi örökségek megőrzése, annak kulturális értéke miatt fontos, azonban a forráshiány miatt ezek rendszeres karbantartása elmarad, leromlottak, sokszor balesetveszélyes állapotban vannak.

Cél olyan projektek megvalósításának támogatása, amelyek tanösvények, tematikus utak, túraútvonalak kialakítását, rehabilitációját segítik elő, kiadványokban mutatják be ezen értékeket, illetve a könnyebb tájékozódás és ismeretátadás érdekében táblák készíttetését, kihelyezését biztosítják.

Ezen fejlesztések eredménye a Helyi identitástudat erősödése, a HACS tájképének és a táji alkotó elemek megújulása, a térség vonzóbbá tétele, komplexebb ismeretátadás.

A szabadidő hasznos eltöltését és az egészséges életmód gyakorlását szolgáló szabadtéri sportterek fejlesztése, kialakítása.

A közösség településeinek közösségi életében fontos szerepet játszanak a sporttevékenységre alkalmas kültéri pályák, a szabadidősport és tömegsport tevékenység végzése fontos a közösségi élet és az egészséges életmód tekintetében is. A LEADER jogcím keretében megkezdhetők a települések ilyen irányú fejlesztéseiket, azonban a kormányzati szándékkal megegyezően egyre több helyen mutatkozik igény a szabadidő testedzéssel való eltöltését segítő sportterek kialakítására.

A HACS egyes településein nem található, vagy alacsony színvonalúak az ilyen típusú sportpályák. Ezek nem alkalmasak az igényes szabadidős sporttevékenység végzésére, és rendezvények lebonyolítására. Emellett egyre nagyobb igény mutatkozik olyan közösségi sporthelyszínek kialakítására, mint a tematikus szabadidősport parkok, pl: újaszat, szabadtéri tornapálya, mászófal, szabadtéri fitness stb.

Cél olyan a szabadidősport fejlesztését elősegítő sportpályák, sportolásra alkalmas területek fejlesztését, eszközök beszerzését kiszolgáló infrastruktúra kiépítését, új tematikus szabadidősport pályák kiépítését célzó projektek támogatása, melyek lehetőséget nyújtanak a településeken élők számára, hogy egészségesebben fittebben éljenek.

Helyi termék, helyi érték, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez kapcsolódó egységes arculat kialakítása és közösségi marketing tevékenység végzése

A HACS területén olyan települések találhatók, amelyeket főként a szocialista nagyiparra visszavezethető múltjuk miatt szoros kapcsolat fűzi össze. Az iparterületek felbomlását követően azonban saját új utakat, megoldásokat kerestek a települések. A stratégiában is megfogalmazott módon azonban: a fejlődés és fejlesztés ereje a közösségi együttműködésben rejlik, így olyan közös fejlesztési pontok kijelölése történt meg – helyi termékek előállítása, nyitott pincék hálózata, kerékpárosbarát szolgáltató helyek kialakítása, helyi kézműves műhelyek hálózata - mely egyedivé és vonzóvá tehetik ezt a térséget. Ezekhez kapcsolódó minősítési rendszerek alapkritériumait a HACS működési költsége terhére elkészítette.

A gazdaságfejlesztésre és életminőség javítására irányuló intézkedések döntési szintjeinek különválásával nehézkessé válik a területi szintű együttműködések és védjegyek alkalmazása, amely nélkül az egyes fejlesztések erőtlenekek, hiszen a forráshiány miatt a marketingöltségek szintje alacsony. Kiemelkedő, és ellenőrzött színvonalú szolgáltatások kijáánlása és megvalósítása érdekében fontos a szolgáltató helyek hálózattá való alakítása, információs adatbázis biztosítása, és a közös minősítési rendszer alatt való működtetése. Adatbázis kialakítása, működtetése, szolgáltatók felkeresése, a program kijáánlása a rendszer monitoringjának működtetése, közös marketingstratégia kialakítása lehet a megoldása ennek a problémának. Helyi programokhoz kapcsolódva a minősítési rendszer és tagjait népszerűsítését szolgáló rendezvények szervezése.

Célunk HACS területén egy egységes, magas színvonalú, egyedi arculatra épülő, a fenntartható gazdaságfejlesztést segítő projekt megvalósulása. A projektek fenntarthatóságának biztosítása, bevételteremtés vállalkozói és helyi szinten. Ugyanakkor erősödik a HACS szakmai szerepe, a minősítési rendszer működtetéséhez folyamatosan biztosítja a szakmai háttérrel.

Jó példák átvétele, mintaprojektek bemutatása, helyi, térségek közötti és nemzetközi együttműködési projektek kialakítása

A hálózati működés sikerének alapfeltétele a folyamatos tanulás, annak bizonyítása, hogy együttműködéssel nagyobb erő mozgósítható. A 2004-2014-es programozási időszakban több olyan projekt is megvalósult, amely alkalmas a jó példák átadására más régiók számára, illetve a fenntarthatóság biztosítás érdekében tovább fejlesztjétek.

Az együttműködési projektek lehetőséget biztosítanak beruházások, képzések, rendezvények megszervezésére lebonyolítására.

Kiemelt jelentőségű a már meglévő határon túli kapcsolatok ápolása, hiszen a hagyományőrzés egyik legerősebb eszköze ez.

Jó példákat és gyakorlati tapasztalatot lehet azonban átvenni olyan a LEADER programban dolgozó országoktól, ahol a helyi igényekre alapuló helyi fejlesztési eljárás területén több programozási időszakon átnyúló tapasztalatot szereztek.

Az együttműködések kiemelt területe:

- a) esélyegyenlőségi programok megvalósítása
- b) vidékfejlesztési projektek fenntarthatóságához kapcsolódó együttműködési programok megvalósítása komplex projekttel
- c) közös kommunikációt elősegítő eszközök alkalmazás, kiadványok, mobil és internetes applikációk, közösségi marketing
- d) közös múltra épülő rendezvények megtartása

- e) táborok, work shoppok, rendezvények, képzések megvalósítása
- f) tanulmányutak szervezés, lebonyolítása

A vidékfejlesztés múltja, jelene és jövője a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén

A 2007-2013 vidékfejlesztési eredményeit és a továbblépés lehetőségeit bemutató hálózati együttműködési projekt megvalósítása a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén

A 2014-2020-as programidőszak sikeres végrehajtásának alapja, hogy lássuk, melyek azok a célok, amelyek a jelenlegi programozási időszakban sikeresen megvalósultak, és melyek azok, amelyek további intézkedések meghozatalát igénylik.

- Minden a HACS által a programidőszak megkezdésekor lefedett kistérségben specifikált tanácsadás keretében tekintjük át a szférák képviselőivel a 2007-2013-as időszakot, megfogalmazzuk a tapasztalatokat, előremutató értékelést készítünk a programidőszakról.
- A 2007-2013 programidőszak projektjeinek fenntarthatóságát segítő és támogató programközpontot alakítunk ki.
- Közös rendezvény keretében osztjuk meg az információkat a projektek megvalósításának körülményeiről, és fenntartásának tapasztalatairól.
- Összefoglaló kiadvány készül a megvalósult fejlesztésekről.

Fekészülés a 2014-2020-as programozási időszakra, alapozó tanulmányok, energetikai koncepciók elkészítése

A 2014-2020-as programozási időszak több jelentős változást is hoz a vidékfejlesztési programok tekintetében, ami a helyi fejlesztések megvalósítására is hatással lesz.

A LEADER módszer alkalmazásával CLLD típusú fejlesztés valósul meg, ami nem csak az EMVA alap használatát teszi lehetővé, hanem a multi fund elvre építve több alap koncentrált, a helyi vidékfejlesztési stratégia céljait közvetlenül szolgáló fejlesztésre ad lehetőséget.

Elindul a városok (10-15 ezer fő alatti) és vonzáskörzetükbe tartozó kisebb települések közös gondolkodása, közös fejlesztése, fejlődése.

Az Európai Unió is konkrét stratégiai célokat fogalmazott meg erre a programozási időszakra, amelyek Helyi Vidékfejlesztési Stratégiába való beépítése elengedhetetlen a sikeres programmegvalósításhoz.

Ezek az alábbi stratégiai célok:

- ✓ Átfogó témák: Innováció Környezet és Klímaváltozás
- ✓ Tudástranszfer és innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, erdészetben és vidéken
- ✓ Versenyképesség és a gazdaságok életképességének növelése
- ✓ Az élelmiszer-láncok szerveződésének és az ágazati kockázatkezelés ösztönzése
- ✓ A mezőgazdasági és erdészeti ökoszisztémák helyreállítása, megőrzése és erősítése
- ✓ Erőforrás – hatékonyság előmozdítása, alacsony CO2 kibocsátású és a környezeti kihívásokra rugalmasan reagáló mezőgazdaság, élelmiszeripar, erdő tám.
- ✓ Társadalmi kirekesztés, szegénység elleni küzdelem és gazdasági fejlődés előmozdítása vidéken

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia tartalmi átalakítása sem maradhat el, amihez elengedhetetlen a fenti céloknak megfelelő elemző, helyzetfeltáró térségi anyag és megalapozó koncepció elkészítése. Ez az anyag a HVS sikeres elkészítésén túl segítséget nyújthat a térség önkormányzatai számára is abban,

hogy saját 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozó stratégiájukat, benne fenntartható településstratégiát az uniós források sikeres lehívása érdekében megalkossák.

3.5 Forrásallokáció

A 2007-2013-as időszakban az alábbi források álltak a BBKK HACS rendelkezésére:

3-as tengely nem horizontális intézkedéseinek forrásai:

Forrásallokációs tábla				
Jogcím	Forrásallokáció	Lekötött forrás	2012-től rendelkezésre állt forrás (lekötött, vagy folyamatban)	
	€	€	€	Ft
Falumegújítás és -fejlesztés 102/2012. (X.1.) VM rendelet	1 220 683	271 976	948 707	298 444 248
Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése 47/2012. (V.11.) VM rendelet	470 685	369 991	100 694	31 676 319
Turisztikai tevékenységek ösztönzése 52/2012. (VI.8) VM rendelet	269 406	98 600	170 806	53 732 151
Vidéki örökség megőrzése 103/2012. (X.1.) VM rendelet	709 809	315 064	394 745	124 178 882
Összesen	2 670 583	1 055 631	1 614 952	508 031 600

2013-ban előre láthatóan támogatási jogcím már nem nyílik.

Amennyiben a gazdaságfejlesztés tekintetében az IH kiegészítő forrást allokál a HACS-ok számára azok sikeres felhasználáshoz kiegészítő intézkedési terv kerül megfogalmazásra és elfogadásra.

4-es tengely LEADER

Lekötött források

98/2011 ÚMVP IH közlemény I. számú melléklete szerinti forrás	1 438 772 €	
LEADER TK1 ben lekötött forrás	1 007 924 €	272 562 808 Ft
LEADER TK2 ben lekötött forrás gazdaságfejlesztés	396 629 €	124 771 510 Ft
LEADER TK 3 Rendelkezésre álló forrás		269 612 527 Ft

2013. a LEADER terv alapján

Cél	Támogatás max. összege/projekt	várható pályázatok száma	teljes keretösszeg
városok projektjei, amelyek megvalósult LEADER/ÚMVP projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak Balatonalmádi, Balatonfüzfő, Balatonkenese, Berhida	30 000 000 Ft	4	120 000 000 Ft
Egyéni- mikro- és kisvállalkozások támogatása városi rangú településeken	25 000 000 Ft	4	120 000 000 Ft
helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszer népszerűsítése	22 012 527 Ft	1	22 012 527 Ft
esélyegyenlőségi program megvalósítása roma kisebbség bevonásával	7 600 000 Ft	1	7 600 000 Ft
Összesen			269 612 527 Ft

HVS	I.	JÖVŐKÉP						
	II. CÉLKITŰZ ÉSEK	A városok projektjei, amelyek megvalósult LEADER/ÚMVP projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak Balatonalmádi, Balatonfűzfő, Balatonkenese, Berhida területén				B Egyéni- mikro- és kisvállalkozások támogatása városi rangú településeken	C helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszer népszerűsítése	D esélyegyenlőségi program megvalósítása roma kisebbség bevonásával
	III. INTÉZKED ÉSEK LEADER Intézkedési TERV	A1 Balaton-almádi LEADER szellemiségű fejlesztése	A2 Balaton-fűzfő LEADER szellemiségű fejlesztése	A3 Balatonkenese LEADER szellemiségű fejlesztése	A4 Berhida LEADER szellemiségű fejlesztése	B1 Egyéni- mikro- és kisvállalkozások fejlesztése városi rangú településeken munkahely megtartó és munkahely teremtő projektek támogatásával	C1 közösségi marketing tevékenység megvalósítása a Bakony és Balaton Keleti Kapuja térképében a helyi termék, helyi érték, helyi szolgáltatás minősítési rendszerre alapozva	D1 szocializációs és társadalmi integrációs program megvalósítása a roma kisebbség bevonásával

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A felülvizsgálat során kiemeleten kezeltük a nyilvánossággal kapcsolatos feladatokat.

Ebben együttműködő partnerek voltak önkormányzataink, tagjaink, akik közvetlen csatornáikon keresztül is eljuttatták az információkat a települések érintettjeihez.

2013.02.21.	16.00 óra HVS felülvizsgálati Fórum, Berhida
2013.02.21.	projektötletek frissítése, 2013. évi projektötlet gyűjtés
2012. 03.19-20.	Képzés a LEADER HACS-ok számára 2 helyszínen a program indítása és a HVS felülvizsgálat kapcsán
2012.03.20.	HVS felülvizsgálat nyilvánossági feladatainak erősítése, internetes kommunikáció megkezdése
2012.03.21.	A képzés lezárásával megkezdődik a HVS felülvizsgálat
2012.03.28.	15.00 óra HVS felülvizsgálati fórum Balaton Csillagvizsgáló LEADER Kultúrközpont, Balatonfüzfő, Városi Stadion
2013.04.04.	16.00 óra HVS egyeztető Fórum, Berhida
2013.04.11.	15.00 óra rendkívüli elnökségi ülés, Berhida
2013.04.11.	16.00 óra rendkívüli közgyűlés, (HBB tagok megválasztása), Berhida
2012.04.12	Közgyűlés által jóváhagyott HVS

- **Honlapunkon** <http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek> , **facebook oldalunkon** <http://www.facebook.com/pages/Bakony-%C3%A9s-Balaton-Keleti-Kapuja-K%C3%B6zhaszn%C3%BA-Egyes%C3%BClet/146607505415353?ref=hl> és az önkormányzatok honlapjain is meghirdettük a felülvizsgálatot, nyilvánosságra hoztuk a teljes tervezési időszak ütem és feladattervét.
- A polgármesteri hivatalokba kihelyezésre kerültek a tájékoztató palakátok.
- A 22 település LEADER faliújságára kikerültek a tájékoztató anyagok.
- Személyes konzultációs lehetőséget biztosított az egyesület elnöke és munkaszervezete az érdeklődők számára.

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

Akciócsoportunk kiemelten kezeli a LEADER szellemiség érvényesülését, és érvényesítését mind saját működése, mind programjainak megvalósítása és a HVS tervezése során is.

Ahhoz azonban, hogy ez valóban projektszinten és megvalósulás szintjén is működjön, szükség van a szándék és a jogszabályi háttér összehangolására.

1698/2005 EK rendelet így szabályozza a LEADER tervezést:

„63. cikk

Intézkedések

A Leader-tengely keretében nyújtott támogatás:

- a) a 62. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett helyi fejlesztési stratégiák végrehajtására irányul, az 1., 2. és 3. szakaszban meghatározott három tengely egy vagy több célkitűzésének megvalósítása érdekében;
- b) az a) pont alapján kiválasztott célkitűzéseket tartalmazó együttműködési projektek végrehajtására irányul;
- c) a helyi akciócsoport működtetésére, a készségek elsajátítására és a terület ösztönzésére irányul, az 59. cikknek megfelelően.”

Ennek értelmében olyan projektek támogatását kellene, főként a LEADER-ben., de a LEADER szellemiségű megvalósítás alá vont egyéb forrásoknál is preferálni, melyek együttműködések alapulnak, a HACS feladata pedig a készségek erősítése, a tudás átadása a jó példák bemutatása.

A LEADER-szerű működés feltételeinek érvényesülése a HACS működésében:

- terület alapú, multi-szektorális, integrált stratégiák alkalmazása, amelyek célja a helyi gazdasági potenciál egészének hasznosítása, a stratégia tervezésénél a terület lehetőségeinek figyelembe vétele mellett építünk a helyi igényekre és szándékokra. Segítjük az egymást kiegészítő, erősítő projektek összekapcsolódását, együttműködések kialakulását.
- alulról jövő kezdeményezések felkarolása, a stratégia megalkotásának fő alapeleme a helyi igényekre építkezés. A jövőkép megfogalmazását követően a célkitűzések úgy kerültek meghatározásra, hogy az a helyben megfogalmazott projektszándékokra épülve lefedje a fejlesztési szándékokat, és azoknak teret adjon.
- A helyi lakosság aktivizálása, bevonása a fejlesztési folyamatokba, rendszeresen részt veszünk helyi rendezvényeken, ahol tájékoztatunk a fejlesztési lehetőségekről, ösztönözzük a helyieket, hogy éljenek az ÚMVP adta lehetőségekkel. A helyi projektek megvalósulását - most már a törvényi szabályozás is lehetővé teszi – helyi vállalkozók végezhetik.
- Kapcsolatteremtés, élő kapcsolatrendszer és együttműködés kialakítása a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett, rendszeresen veszünk részt más térségek programjain, bemutatjuk elért eredményeinket, átvesszük a hasznosítható jó példákat.
- Az innováció növelése, stratégiánk gazdaságfejlesztési részének kiemelt eleme az innovatív kezdeményezések támogatása, ezt a pontozási szempontrendszer kialakításával erősítjük.
- A helyi partnerség erősítése, kiemelten kezeljük a helyi és térségen belüli partnerségek kialakulását, segítjük az egymást kiegészítő és egymást erősítő projektek összekapcsolását. Települési szinten tájékoztatunk a fejlesztési ötletekről.

Akciócsoportunkban mindhárom szféra képviselői aktívan veszik ki részüket mind a stratégia alkotási, mind pedig a megvalósítási folyamatban.

A HACS saját működési kerete terhére indított több szakmai programot, melybe megvalósítóként a helyi önkormányzatokat és civil szervezeteket vonta be.

A HVS megvalósításához elkészültek a tanulmányok, melyek a helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszert alapozzák meg

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Rolunk/Szakmai-anyagok-tanulmanyok>

Megrendezésre került a Bakony és Balaton Gasztró Fesztivál és nemzetközi vidékfejlesztési konferencia

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek/2012-08-22/Nemzetkozi-Videkfejlesztesi-Konferencia>

<http://www.facebook.com/BakonyEsBalatonGasztróFesztivál?ref=hl>

Turisztikai népszerűsítő filmeket készítettünk magyarul és 4 idegen nyelven MNVH forrásból

https://www.youtube.com/watch?v=zmRp1GU13Dc&playnext=1&list=PLjM_cXKjI59PYZgA7w222byMf-pavvCdk&feature=results_main

Támogatott projektek száma:

3-AS TENGELY

Támogatási időszak	Mikro-vállalkozások fejlesztése	Turisztikai fejlesztések	Falufejlesztés – megújítás	Vidéki örökség megóvása	Mindösszesen
2008	2	0	6	4	12
2010	13	5	3	3	24
2012	3	3	folyamatban várhatóan összesen 22 projekt		28
Támogatás összege	171 172 050 Ft	87 642 491 Ft	370 011 260 Ft	215 718 969 Ft	844 544 770 Ft

4-ES TENGELY

2009		támogatott projektek száma	támogatás összege
Közösségi célú fejlesztés	LEADER Kultúrparkok és -központok	9	219 024 532 Ft
	Turisztikai szezon meghosszabbítását segítő eszközök beszerzése	7	35 403 365 Ft
Rendezvény		5	4 928 144 Ft
Képzés		2	1 203 135 Ft
Összesen		23	260 559 176 Ft

2011		támogatott projektek száma	támogatás összege
Közösségi célú fejlesztés	sportterek fejlesztése	7	33 910 908 Ft
	civil szervezetek eszközbeszerzése	23	17 932 700 Ft
Rendezvény		20	12 044 309 Ft
Képzés		2	2 000 000 Ft
Gazdaságfejlesztés		3	58 883 890 Ft
Összesen		55	124 771 807 Ft

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ KERET A PROGRAMOZÁSI IDŐSZAKBAN

Meghirdetési időszak	Felhasznált/felhasználható keret
2009	260 559 176 Ft
2011	124 771 807 Ft
2013	269 612 527 Ft
Összesen	654 943 510 Ft

5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

Kiemelt elvként kezeltük a HVS felülvizsgálati eljárás teljes nyitottságát és nyilvánosságát, ennek érdekében több rendezvényt bonyolítottunk le és folyamatosan személyes konzultációs lehetőséget biztosítottunk.

Az alábbi intézkedési terv szerinti hajtottuk végre a HVS 2013. évi felülvizsgálatát:

- Honlapunkon és az önkormányzatok honlapjain is meghirdettük a felülvizsgálatot,
2013.02.21. 16.00 óra HVS felülvizsgálati Fórum, Berhida
 - 2013.02.21. projektötletek frissítése, 2013. évi projektötlet gyűjtés
 - 2012. 03.19-20. Képzés a LEADER HACS-ok számára 2 helyszínen a program indítása és a HVS felülvizsgálat kapcsán
 - 2012.03.20. HVS felülvizsgálat nyilvánossági feladatainak erősítése, internetes kommunikáció megkezdése
 - 2012.03.21. A képzés lezárásával megkezdődik a HVS felülvizsgálat
 - 2012.03.28. 15.00 óra HVS felülvizsgálati fórum Balaton Csillagvizsgáló LEADER Kultúrközpont, Balatonfűzfő, Városi Stadion
 - 2013.04.04. 16.00 óra HVS egyeztető Fórum, Berhida
 - 2013.04.11. 15.00 óra rendkívüli elnökségi ülés, Berhida
 - 2013.04.11. 16.00 óra rendkívüli közgyűlés, (HBB tagok megválasztása), Berhida
 - 2012.04.12. Közgyűlés által jóváhagyott HVS
-
- A polgármesteri hivatalokba kihelyezésre kerültek a tájékoztató palakátok.
 - A 22 település LEADER faliújságára kikerültek a tájékoztató anyagok.
 - Személyes konzultációs lehetőséget biztosít a munkaszervezet.
 - Felkerestük azokat a vállalkozókat, projektgazdákat, akik a korábbi projektgyűjtési időszakban projektötlettel jelentkeztek.

5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

HVS	JÖVŐKÉP							
	A FEJLŐDÉS KAPUJÁBAN CÉLUNK AZ ÉLHETŐBB, VONZÓBB JÖVŐ!							
	II. CÉLKITŰZÉSEK	A				B	c	d
		Városok projektjei, amelyek megvalósult LEADER/ÚMVP projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak Balatonalmádi, Balatonfűzfő, Balatonkenese, Berhida területén				Egyéni-, mikro- és kisvállalkozások támogatása városi rangú településeken B	Helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszer népszerűsítése	Esélyegyenlőségi program megvalósítása roma kisebbség bevonásával
	III. INTÉZKEDÉSEK LEADER Intézkedési TERV	A1 Balaton-almádi LEADER szellemiségű fejlesztése	A2 Balatonfűzfő LEADER szellemiségű fejlesztése	A3 Balatonkenese LEADER szellemiségű fejlesztése	A4 Berhida LEADER szellemiségű fejlesztése	B1 Egyéni-, mikro- és kisvállalkozások fejlesztése városi rangú településeken munkahely megtartó és munkahely teremtő projektek támogatásával	c1 közösségi marketing tevékenység megvalósítása a Bakony és Balaton Keleti Kapuja térségében a helyi termék, helyi érték, helyi szolgáltatás minősítési rendszerre alapozva	d1 szocializációs és társadalmi integrációs program megvalósítása a roma kisebbség bevonásával
	IV. Intézkedés típusa	közösségi célú fejlesztés	közösségi célú fejlesztés	közösségi célú fejlesztés	közösségi célú fejlesztés	vállalkozásfejlesztés	közösségi célú fejlesztés	közösségi célú fejlesztés
	GF/SZF	SZF	SZF	SZF	SZF	GF	GF	GF
	V. Tervezett forráskeret	30.000.000 Ft	30.000.000 Ft	30.000.000 Ft	30.000.000 Ft	120.000.000 Ft	22.012.527 Ft	7.600.000 Ft
	VI. támogatás összege minimális – maximális	10.000.000 Ft 30.000.000 Ft	10.000.000 Ft 30.000.000 Ft	10.000.000 Ft 30.000.000 Ft	10.000.000 Ft 30.000.000 Ft	500.000 Ft 25.000.000 Ft	10.000.000 Ft 22.012.527 Ft	5.000.000 Ft 7.600.000 Ft
	VII. Minimálisan támogatható projektek száma	1	1	1	1	4	1	1
VIII. várt projektek száma	1-3	1-3	1-3	1-3	4-7	1	1	

5.3 Térképek

A HACS területe:

5.4 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

<http://www.varpalotakisterseg.hu/?c=documents&p=2>

<http://www.varpalotakisterseg.hu/?c=documents&p=3>

1. Várpalotai kistérség turizmusfejlesztési koncepciója
2. Gazdasági szerkezetátalakítás
3. Területfejlesztés

http://www.keletbalaton.hu/index.php?//list.documents&documentcategory_id=6

4. Kelet-Baltoni Kistérség Gazdaságfejlesztési Programja
5. Kelet –Baltoni Kistérség Turisztikai koncepció

<http://www.vktt.hu/>

6. Veszprémi Kistérség Kulturális stratégia

5.5 Fenntarthatósági alapelvek

A HVS általános értékei

Helyi fenntarthatóság: Járuljon hozzá a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsként kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági és természeti adottságait, továbbá segítse a térség termék és nyersanyag, energia behozatal kiváltását;

Globális fenntarthatóság: Járuljon hozzá a globális fenntarthatósághoz, különösen az éghajlatváltozás megelőzése, a biológiai sokféleség megőrzése, valamint a vízkészletek és a talaj megóvása terén;

Ökoszociális vidékfejlesztés: Segítse elő a földhasználat strukturális problémáinak megoldását és a környezetkímélő, természet-megőrző mezőgazdasági szerkezetváltást;

Vonzó vidéki világ: Segítse elő a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, segítse elő a vidék Magyarország megismertetését;

Értékőrző, diverzifikált gazdálkodás: Segítse elő a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítsa a kulturális örökség részét képező építészeti, régészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja meg a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát;

Gondosság és önzetlenség: Biztosítsa a „jó gazda gondossága” elvének az érvényesülését, de nem sértheti más közösségek (pl. az érintett területekkel szomszédos térségek) értékeit és érdekeit, nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez;

Etikus működés: Elő kell segítenie az egészséges termékek előállítását, állattjóléti tevékenységet és az etikus termelés és kereskedés kereteinek kialakulását;

Tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás: Segítse elő az élelmiszer termékekkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését.

KÖRNYEZETVÉDELMI HITVALLÁSUNK:

**AZ ÉLHETŐ EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET
FONTOSSÁGA SZÁMUNKRA NEM CSAK
HANGZATOS FRÁZIS, MI TESZÜNK IS ÉRTE:**

Erdeink védelme érdekében minimalizáljuk a papírfelhasználásunkat, elektronikus úton kommunikálunk egymással, anyagainkat is ilyen formában egyeztetjük.

A szükséges nyomtatásokhoz és közös anyagaink elkészítéséhez kizárólag környezet- és természetbarát újrahasznosított papírt használunk.

Lakóterületünkön ösztönözzük a kerékpárral és tömegközlekedéssel történő közlekedést.

Támogatjuk a megújuló energiák hasznosítását mind a gazdasági, mind a magánszférában.

Védjük és tisztán tartjuk lakókörnyezetünket, fellépünk a természetkárosítás, rongálás ellen.

Szorgalmazzuk az energiatakarékos eszközök vásárlását.

Példát mutatunk a szelektív hulladékgyűjtésben.

Elektronikai berendezéseket és veszélyes hulladékokat a szemetes helyett újrafeldolgozó cégekhez juttatjuk el.

Az élhető egészséges környezet fontossága számunkra nem csak hangzatos frázis, mi teszünk is érte:

- ☼ **Erdeink védelme érdekében minimalizáljuk a papírfelhasználásunkat, elektronikus úton kommunikálunk egymással, anyagainkat is ilyen formában egyeztetjük.**
- ☼ **A szükséges nyomtatásokhoz és közös anyagaink elkészítéséhez környezet- és természetbarát újrahasznosított papírt növekvő mennyiségben használunk.**
- ☼ **Lakóterületünkön ösztönözzük a kerékpárral és tömegközlekedéssel történő közlekedést.**
- ☼ **Támogatjuk a megújuló energiák hasznosítását mind a gazdasági, mind a magánszférában.**
- ☼ **Védjük és tisztán tartjuk lakókörnyezetünket, fellépünk a természetkárosítás, rongálás ellen.**
- ☼ **Szorgalmazzuk az energiatakarékos eszközök vásárlását.**
- ☼ **Példát mutatunk a szelektív hulladékgyűjtésben.**
- ☼ **Elektronikai berendezéseket és veszélyes hulladékokat a kuka helyett újrafeldolgozó cégekhez juttatjuk el.**

Természetmegőrző vidékfejlesztés: Egyértelműen támogatnia kell a természeti értékek, a biológiai sokféleség, a genetikai állomány és a természetes térszerkezet megőrzését;

Ökológikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat vegye figyelembe a környezet korlátozott eltartóképességét és a helyi természeti adottságokat;

Szennyezés megelőzés, minimalizálás: Törekedjen a szennyezések és a hulladékok kibocsátásának megelőzésére, illetve ahol ez nem lehetséges, e kibocsátások minimalizálására (a helyi környezetet csak az eltartó-képességéig terhel);

Tovagyűző negatív hatások minimalizálása: Mérsékelnie kell a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat; különösen nem erősítheti az elsivatagosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges vízjárás, a talajpusztulás kedvezőtlen környezeti hatásait, továbbá nem vezethet a különböző környezeti rendszerek közötti szennyezés-átterhelésekhez;

Dematerializáció: A felhasznált ipari nyersanyagok (pl. műtrágya, növényvédő szer, agrotechnika) és energiahordozók mennyiségét, a szállítási és raktározási igényeket minimalizálni kell;

Újrahasznosítás: Az intézkedéseknek elő kell segíteniük a szennyvizek, a hígtrágyák és a hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosítását;

Takarékosság a kimerülő készletekkel: A meg nem újuló természeti erőforrások és lételemek igénybevételét minimálisra kell szorítani;

Értékvédő gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal: A feltételesen megújuló természeti erőforrások és környezeti elemek készleteit, állapotát és önszabályozó képességét fenn kell tartani és ezeket csak megújuló képességük mértéke és üteme figyelembevételével lehet igénybe venni ;

Ágazati integráció: Segítse elő a fenntartható közlekedéspolitikát, fenntartható energiapolitika, az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás érvényre juttatását.

A HVS-ben megjelenő gazdasági szempontok

Prosperáló vidéki gazdaság: Segítse elő a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tőkehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát;
Integrált termékpolitika: Segítse elő az integrált termékpolitika érvényesülését azáltal, hogy a termelői és fogyasztói mintázatok átalakításának iránya az anyag és energia intenzív termékek és szolgáltatások körétől, az anyag és energia szegény, inkább tudás és kultúra alapú termelés és fogyasztás irányába mutasson;

Decentralizált vidékfejlesztés: Nem vezethet a mezőgazdasági vállalkozások indokolatlan koncentrációjához, és elő kell segítenie a vállalkozások sokszínűségét, verseny-egyenlőségét ;

„Termelj helyben, fogyassz helyben”: Segítse elő a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogassa a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást;

„Dolgozz helyben”: Segítse elő a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogassa a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését;

Minőségi termékek, innováció: Segítse elő a mezőgazdaságban az innovációt, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztését és a minőségi agrártermelést;

Diverzifikált vidéki termék kínálat: Segítse elő a sajátos értékesítésű, egyedi minőségű termékek (pl. hungarikum) előállítását;

Térségen belüli termelési együttműködések: Erősítse a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat kialakítását, a termelők, gyártók egymásközti kereskedelmi kapcsolatainak javítását.

A HVS-ben megjelenő társadalmi szempontok, kritériumok

Helyi ökoszociális érdekelttség és társadalmi felelősség vállalás: Segítse elő, hogy az erőforrások használata felelősségtudatos körülmények között történjen, és a helyi közösségek érdekeit szolgálja.

Társadalmi méltányosság: Járuljon hozzá a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához;

Tudásalapú vidékfejlesztés: Segítse elő a mezőgazdaságban dolgozók képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, segítse a gazdálkodást támogató helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások kiépítését;

Társadalmi kohézió: Segítse, hogy a vidéki közösségek kitalálják saját jövőképüket, identitásukat, továbbá támogassa a térségek, települések társadalmi probléma importjának kikerülését (pl. városról kiköltözők vidéki szegregációja);

Szolidaritás, területi kohézió: Segítse elő az élelmiszertermelő és fogyasztó egymásra utaltságának felismerését, valamint a gazdaközösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítását;

Nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esély egyenlőség: Az erőforrások értékvédő, takarékos, hosszú távú szempontokat szem előtt tartó gazdálkodását kell megvalósítani, oly módon, hogy a nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlősége is biztosított legyen;

Társadalmi részvétel: Segítse a gazdatársadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogassa a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését.

6

LEADER INTÉZKEDÉSI TERV

A Bakony és Balaton Keleti
Kapuja LEADER Helyi
Akciócsoport
Helyi Vidékfejlesztési
Stratégiájának keretében
2013-ban pályázható
intézkedések

1. SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

1.1. HVS intézkedés megnevezése:	Balatonalmádi LEADER szellemiségű fejlesztése
1.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:	Városi rangú települések LEADER szellemiségű projektjeinek megvalósítása, amelyek ÚMVP-ből támogatott projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak.
1.3. HVS intézkedés leírása:	<p>A támogatás célja, hogy a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén megvalósuló Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján végrehajtásra kerülő vidékfejlesztési program koherens módon segítse a városok LEADER szellemiségű vidékfejlesztési projektjeinek megvalósulását, hozzájárulva a térség egységes arculatához, közösséggé szerveződéséhez.</p> <p>A HACS működéséhez jelentős mértékben járulnak hozzá a városi rangú települések, melyek projektjei az ÚMVP keretében kizárólag a 4-es tengely forrásaiból támogathatók.</p> <p>Az intézkedés keretében támogatható minden olyan városi rangú településen megvalósuló projekt, amely hozzájárul már megvalósult ÚMVP projekt fenntarthatóságához, azt erősítik, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez.</p>
1.4. Támogatási kritériumok:	
<ul style="list-style-type: none"> - A projekt kapcsolódik valamely a településen megvalósult LEADER projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, vagy kapcsolódik valamely HACS térségi LEADER vagy ÚMVP forrásból megvalósult projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez. - Mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 megvalósításban és 2 fenntartásban közreműködő partnert von be, így összesen a pályázóval együtt legalább 5 helyi szereplőt érint a projekt megvalósítása és fenntartása. Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek. 	

- **A támogatható projekt működtetése során legalább az alábbi LEADER alapelveknek teljesülni kell:**

- **alulról felfelé építkező megközelítés:** a pályázónak olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést. Bemutatja, tényszerű, számszerű adatokkal alátámasztva, hogy miként segíti a tervezett projekt a már megvalósult LEADER vagy ÚMVP forrásból támogatott projekt fenntarthatóságát. Bemutatja, hogy a helyi fejlesztési tervekhez miként kapcsolódik a tervezett fejlesztés. A projekt közösségi együttműködéssel került megfogalmazásra – a HACS és a helyi önkormányzat által meghirdetett nyilvános workshop-on a helyi szereplők támogatásra érdemesnek tartották.
- **A helyi partnerségek közötti hálózatépítés:** kapcsolódik a HACS által működtetett helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez, melynek részleteit az intézkedési terv melléklete tartalmazza.
- **A stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása:** a projekt helyi gazdaság- és civil társadalom különböző ágazatainak szereplőit, valamint a közsféra projektjei közötti kölcsönhatáson alapul, azt figyelembe veszi és használja. Bemutatásra kerül, hogy az érintettek tevékenységét ez a projekt milyen módon érinti, befolyásolja;

1.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

☑Közösségi célú fejlesztés

1.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	10.000.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft

1.7. Ügyfélkör:)

önkormányzat
nonprofit szervezet

1.8. Támogatható települések köre:

Balatonalmádi

1.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- nyilatkozat a minősítési rendszerhez való csatlakozásról, a feltételek elfogadásáról;
- workshop emlékeztető, jelenléti ív és 2 db fotó
- már megvalósult LEADER vagy ÚMVP projektgazda támogató, együttműködő nyilatkozatát;
- a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása;
- fenntarthatósági terv, amely az alábbi fejezetekből áll (a projekt adatlapon leírt információkat NEM KELL megismételni):
 - projekt fenntartásában résztvevők bemutatása, tapasztalatuk, feladatuk
 - a projekt fenntartásának költségei, finanszírozási módjuk
 - projekt fenntartásához kapcsolódó tervezett kommunikációs tevékenység
 - a HACS minősítési rendszerének szerepe a projekt életében, a minősítési rendszertől elvárt szolgáltatások;

- a tervezett költségekre vonatkozó 2 db a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő árajánlat;
- eszközbeszerzés esetén műszaki leírás;
- építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek, továbbá részletes költségkiírást tartalmaz;
- együttműködő partnerekkel együttműködési megállapodás,
- települési önkormányzat esetén az érintett önkormányzat képviselő-testületének a pályázatban szereplő cél megvalósításáról és fenntartásáról szóló határozatának kivonatát;
- nonprofit szervezet ügyfél esetén a helyi önkormányzat projektmegvalósítást támogató határozatának kivonata.
- Nem a pályázó tulajdonán történő fejlesztés esetén a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek megfelelő tulajdonosi hozzájárulás

1.10. Támogatott tevékenységek

a) építés,

b) gépbeszerzés,

c) eszközbeszerzés,

d) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

e) rendezvény előkészítése és megvalósítása

2. SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

2.1. HVS intézkedés megnevezése:	Balatonfüzfő LEADER szellemiségű fejlesztése
2.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:	Városi rangú települések LEADER szellemiségű projektjeinek megvalósítása, amelyek ÚMVP-ből támogatott projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak.
2.3. HVS intézkedés leírása:	<p>A támogatás célja, hogy a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén megvalósuló Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján végrehajtásra kerülő vidékfejlesztési program koherens módon segítse a városok LEADER szellemiségű vidékfejlesztési projektjeinek megvalósulását, hozzájárulva a térség egységes arculatához, közösséggé szerveződéséhez.</p> <p>A HACS működéséhez jelentős mértékben járulnak hozzá a városi rangú települések, melyek projektjei az ÚMVP keretében kizárólag a 4-es tengely forrásaiból támogathatók.</p> <p>Az intézkedés keretében támogatható minden olyan városi rangú településen megvalósuló projekt, amely hozzájárul már megvalósult ÚMVP projekt fenntarthatóságához, azt erősítik, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez.</p>
2.4. Támogatási kritériumok:	
-	A projekt kapcsolódik valamely a településen megvalósult LEADER projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, vagy kapcsolódik valamely HACS térségi LEADER vagy ÚMVP forrásból megvalósult projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez.
-	Mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 megvalósításban és 2 fenntartásban közreműködő partnert von be, így összesen a pályázóval együtt legalább 5 helyi szereplőt érint a projekt megvalósítása és fenntartása. Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalásoknak az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.

- **A támogatható projekt működtetése során legalább az alábbi LEADER alapelveknek teljesülni kell:**

- **alulról felfelé építkező megközelítés:** a pályázónak olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést. Bemutatja, tényszerű, számszerű adatokkal alátámasztva, hogy miként segíti a tervezett projekt a már megvalósult LEADER vagy ÚMVP forrásból támogatott projekt fenntarthatóságát. Bemutatja, hogy a helyi fejlesztési tervekhez miként kapcsolódik a tervezett fejlesztés. A projekt közösségi együttműködéssel került megfogalmazásra – a HACS és a helyi önkormányzat által meghirdetett nyilvános workshop-on a helyi szereplők támogatásra érdemesnek tartották.
- **A helyi partnerségek közötti hálózatépítés:** kapcsolódik a HACS által működtetett helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez, melynek részleteit az intézkedési terv melléklete tartalmazza.
- **A stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása:** a projekt helyi gazdaság- és civil társadalom különböző ágazatainak szereplőit, valamint a közszféra projektjei közötti kölcsönhatáson alapul, azt figyelembe veszi és használja. Bemutatásra kerül, hogy az érintettek tevékenységét ez a projekt milyen módon érinti, befolyásolja;

2.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

Közösségi célú fejlesztés

2.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	10.000.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft

2.7. Ügyfélkör:

önkormányzat
nonprofit szervezet

2.8. Támogatható települések köre:

Balatonfűzfő

2.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- nyilatkozat a minősítési rendszerhez való csatlakozásról, a feltételek elfogadásáról;
- workshop emlékeztető, jelenléti ív és 2 db fotó
- már megvalósult LEADER vagy ÚMVP projektgazda támogató, együttműködő nyilatkozatát;
- a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása;
- fenntarthatósági terv, amely az alábbi fejezetekből áll (a projekt adatlapon leírt információkat NEM KELL megismételni):
 - projekt fenntartásában résztvevők bemutatása, tapasztalatuk, feladatuk
 - a projekt fenntartásának költségei, finanszírozási módjuk
 - projekt fenntartásához kapcsolódó tervezett kommunikációs tevékenység
 - a HACS minősítési rendszerének szerepe a projekt életében, a minősítési rendszertől elvárt szolgáltatások;

- a tervezett költségekre vonatkozó 2 db a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő árajánlat;
- eszközbeszerzés esetén műszaki leírás;
- építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek, továbbá részletes költségkiírást tartalmaz;
- együttműködő partnerekkel együttműködési megállapodás,
- települési önkormányzat esetén az érintett önkormányzat képviselő-testületének a pályázatban szereplő cél megvalósításáról és fenntartásáról szóló határozatának kivonatát;
- nonprofit szervezet ügyfél esetén a helyi önkormányzat projektmegvalósítást támogató határozatának kivonata.
- Nem a pályázó tulajdonán történő fejlesztés esetén a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek megfelelő tulajdonosi hozzájárulás

2.10. Támogatott tevékenységek

a) építés,

b) gépbeszerzés,

c) eszközbeszerzés,

d) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

e) rendezvény előkészítése és megvalósítása

3. SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

3.1. HVS intézkedés megnevezése:	Balatonkenese LEADER szellemiségű fejlesztése
3.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:	Városi rangú települések LEADER szellemiségű projektjeinek magvalósítása, amelyek ÚMVP-ből támogatott projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak.
3.3. HVS intézkedés leírása:	<p>A támogatás célja, hogy a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén megvalósuló Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján végrehajtásra kerülő vidékfejlesztési program koherens módon segítse a városok LEADER szellemiségű vidékfejlesztési projektjeinek megvalósulását, hozzájárulva a térség egységes arculatához, közösséggé szerveződéséhez.</p> <p>A HACS működéséhez jelentős mértékben járulnak hozzá a városi rangú települések, melyek projektjei az ÚMVP keretében kizárólag a 4-es tengely forrásaiból támogathatók.</p> <p>Az intézkedés keretében támogatható minden olyan városi rangú településen megvalósuló projekt, amely hozzájárul már megvalósult ÚMVP projekt fenntarthatóságához, azt erősítik, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez.</p>
3.4. Támogatási kritériumok:	
-	A projekt kapcsolódik valamely a településen megvalósult LEADER projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, vagy kapcsolódik valamely HACS térségi LEADER vagy ÚMVP forrásból megvalósult projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez.
-	Mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 megvalósításban és 2 fenntartásban közreműködő partnert von be, így összesen a pályázóval együtt legalább 5 helyi szereplőt érint a projekt megvalósítása és fenntartása. Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalásoknak az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek.

- **A támogatható projekt működtetése során legalább az alábbi LEADER alapelveknek teljesülni kell:**

- **alulról felfelé építkező megközelítés:** a pályázónak olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést. Bemutatja, tényszerű, számszerű adatokkal alátámasztva, hogy miként segíti a tervezett projekt a már megvalósult LEADER vagy ÚMVP forrásból támogatott projekt fenntarthatóságát. Bemutatja, hogy a helyi fejlesztési tervekhez miként kapcsolódik a tervezett fejlesztés. A projekt közösségi együttműködéssel került megfogalmazásra – a HACS és a helyi önkormányzat által meghirdetett nyilvános workshop-on a helyi szereplők támogatásra érdemesnek tartották.
- **A helyi partnerségek közötti hálózatépítés:** kapcsolódik a HACS által működtetett helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez, melynek részleteit az intézkedési terv melléklete tartalmazza.
- **A stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása:** a projekt helyi gazdaság- és civil társadalom különböző ágazatainak szereplőit, valamint a közszféra projektjei közötti kölcsönhatáson alapul, azt figyelembe veszi és használja. Bemutatásra kerül, hogy az érintettek tevékenységét ez a projekt milyen módon érinti, befolyásolja;

3.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

☑Közösségi célú fejlesztés

3.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	10.000.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft

3.7. Ügyfélkör:

önkormányzat
nonprofit szervezet

3.8. Támogatható települések köre:

Balatonkenese

3.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- nyilatkozat a minősítési rendszerhez való csatlakozásról, a feltételek elfogadásáról;
- workshop emlékeztető, jelenléti ív és 2 db fotó
- már megvalósult LEADER vagy ÚMVP projektgazda támogató, együttműködő nyilatkozatát;
- a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása;
- fenntarthatósági terv, amely az alábbi fejezetekből áll (a projekt adatlapon leírt információkat NEM KELL megismételni):
 - projekt fenntartásában résztvevők bemutatása, tapasztalatuk, feladatuk
 - a projekt fenntartásának költségei, finanszírozási módjuk
 - projekt fenntartásához kapcsolódó tervezett kommunikációs tevékenység
 - a HACS minősítési rendszerének szerepe a projekt életében, a minősítési rendszertől elvárt szolgáltatások;

-	a tervezett költségekre vonatkozó 2 db a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő árajánlat;
-	eszközbeszerzés esetén műszaki leírás;
-	építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek, továbbá részletes költségkiírást tartalmaz;
-	együttműködő partnerekkel együttműködési megállapodás,
-	települési önkormányzat esetén az érintett önkormányzat képviselő-testületének a pályázatban szereplő cél megvalósításáról és fenntartásáról szóló határozatának kivonatát;
-	nonprofit szervezet ügyfél esetén a helyi önkormányzat projektmegvalósítást támogató határozatának kivonata.
-	Nem a pályázó tulajdonán történő fejlesztés esetén a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek megfelelő tulajdonosi hozzájárulás

3.10. Támogatott tevékenységek

a) építés,

b) gépbeszerzés,

c) eszközbeszerzés,

d) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

e) rendezvény előkészítése és megvalósítása

4 SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

4.1. HVS intézkedés megnevezése:	Berhida LEADER szellemiségű fejlesztése
4.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:	Városi rangú települések LEADER szellemiségű projektjeinek magvalósítása, amelyek ÚMVP-ből támogatott projekt fenntarthatóságát erősítik, azokhoz kapcsolódnak.
4.3. HVS intézkedés leírása:	<p>A támogatás célja, hogy a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén megvalósuló Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján végrehajtásra kerülő vidékfejlesztési program koherens módon segítse a városok LEADER szellemiségű vidékfejlesztési projektjeinek megvalósulását, hozzájárulva a térség egységes arculatához, közösséggé szerveződéséhez.</p> <p>A HACS működéséhez jelentős mértékben járulnak hozzá a városi rangú települések, melyek projektjei az ÚMVP keretében kizárólag a 4-es tengely forrásaiból támogathatók.</p> <p>Az intézkedés keretében támogatható minden olyan városi rangú településen megvalósuló projekt, amely hozzájárul már megvalósult ÚMVP projekt fenntarthatóságához, azt erősítik, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez.</p>
4.4. Támogatási kritériumok:	
<ul style="list-style-type: none"> - A projekt kapcsolódik valamely a településen megvalósult LEADER projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, vagy kapcsolódik valamely HACS térségi LEADER vagy ÚMVP forrásból megvalósult projekthez, annak fenntarthatóságát erősíti, és kapcsolódik a HACS helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszeréhez. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Mind a fejlesztés, mind a fenntartás helyi együttműködés keretében valósul meg, más szférából legalább 2 megvalósításban és 2 fenntartásban közreműködő partnert von be, így összesen a pályázóval együtt legalább 5 helyi szereplőt érint a projekt megvalósítása és fenntartása. Az önkormányzati önállóan vagy részben önállóan gazdálkodó intézménye is lehet önálló együttműködő partner civil pályázó programjában, azonban a vállalatoknak az intézmény feladatellátásába illeszkedőnek kell lennie. Ebben az esetben a polgármester által képviselt önkormányzat nem számít önálló együttműködő partnernek. 	
<ul style="list-style-type: none"> - A támogatható projekt működtetése során legalább az alábbi LEADER 	

alapelveknek teljesülni kell:

- **alulról felfelé építkező megközelítés:** a pályázónak olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést. Bemutatja, tényyszerű, számszerű adatokkal alátámasztva, hogy miként segíti a tervezett projekt a már megvalósult LEADER vagy ÚMVP forrásból támogatott projekt fenntarthatóságát. Bemutatja, hogy a helyi fejlesztési tervekhez miként kapcsolódik a tervezett fejlesztés. A projekt közösségi együttműködéssel került megfogalmazásra – a HACS és a helyi önkormányzat által meghirdetett nyilvános workshop-on a helyi szereplők támogatásra érdemesnek tartották.
- **A helyi partnerségek közötti hálózatépítés:** kapcsolódik a HACS által működtetett helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez, melynek részleteit az intézkedési terv melléklete tartalmazza.
- **A stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása:** a projekt helyi gazdaság- és civil társadalom különböző ágazatainak szereplőit, valamint a közszféra projektjei közötti kölcsönhatáson alapul, azt figyelembe veszi és használja. Bemutatásra kerül, hogy az érintettek tevékenységét ez a projekt milyen módon érinti, befolyásolja;

4.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

Közösségi célú fejlesztés

4.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	10.000.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft

4.7. Ügyfélkör:

önkormányzat

nonprofit szervezet

4.8. Támogatható települések köre:

Berhida

4.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- nyilatkozat a minősítési rendszerhez való csatlakozásról, a feltételek elfogadásáról;
- workshop emlékeztető, jelenléti ív és 2 db fotó
- már megvalósult LEADER vagy ÚMVP projektgazda támogató, együttműködő nyilatkozatát;
- a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása;
- fenntarthatósági terv, amely az alábbi fejezetekből áll (a projekt adatlapon leírt információkat NEM KELL megismételni):
 - projekt fenntartásában résztvevők bemutatása, tapasztalatuk, feladatuk
 - a projekt fenntartásának költségei, finanszírozási módjuk
 - projekt fenntartásához kapcsolódó tervezett kommunikációs tevékenység
 - a HACS minősítési rendszerének szerepe a projekt életében, a minősítési rendszertől elvárt szolgáltatások;
- a tervezett költségekre vonatkozó 2 db a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő

árajánlat;
- eszközbeszerzés esetén műszaki leírás;
- építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek, továbbá részletes költségkiírást tartalmaz;
- együttműködő partnerekkel együttműködési megállapodás,
- települési önkormányzat esetén az érintett önkormányzat képviselő-testületének a pályázatban szereplő cél megvalósításáról és fenntartásáról szóló határozatának kivonatát;
- nonprofit szervezet ügyfél esetén a helyi önkormányzat projektmegvalósítást támogató határozatának kivonata.
- Nem a pályázó tulajdonán történő fejlesztés esetén a 23/2007 (IV.17.)FVM rendeletnek megfelelő tulajdonosi hozzájárulás

4.10. Támogatott tevékenységek

a) építés,

b) gépbeszerzés,

c) eszközbeszerzés,

d) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

e) rendezvény előkészítése és megvalósítása

5. SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

<p>5.1. HVS intézkedés megnevezése:</p>	<p>Egyéni-, mikro- és kisvállalkozások fejlesztése városi rangú településeken munkahely megtartó és munkahely teremtő projektek támogatásával</p>
<p>5.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:</p>	<p>Egyéni-, mikro- és kisvállalkozások támogatása városi rangú településeken</p>
<p>5.3. HVS intézkedés leírása:</p>	<p>A támogatás célja, hogy a Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS területén megvalósuló Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján végrehajtásra kerülő vidékfejlesztési program koherens módon segítse a városokban működő egyéni-, mikro- és kisvállalkozásainak vidékfejlesztést és gazdaságfejlesztést erősítő projektjeinek megvalósulását, hozzájárulva a térség munkahelymegtartó és munkahely létrehozó erejéhez.</p> <p>Az ÚMVP keretében kizárólag a 4-es tengely forrásaiból támogathatók a városi rangú településeken működő vállalkozások, így ahhoz, hogy a gazdaságfejlesztés területén is biztosított legyen a HVS megvalósulása, szükséges olyan speciális intézkedés megfogalmazása, amely a városi rangú települések vállalkozásait is bevonja a LEADER szemléletű együttműködésekbe.</p> <p>A vállalkozások LEADER szemléletű fejlesztéseinek megvalósulását azzal segítjük, hogy kapcsolódnak a HACS által kialakított helyi termék és helyi szolgáltatás, minősítési rendszerhez, ezzel bekapcsolódnak a térség egységes arculatát kialakító és kommunikáló hálózati együttműködési programba.</p> <p>Egyedivé teszi ezen fejlesztéseket, hogy fenntartásuk során aktívan kapcsolódnak helyi képzésekhez, rendezvényekhez.</p>
<p>5.4. Támogatási kritériumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A támogatható projekt működtetése során legalább az alábbi LEADER alapelveknek teljesülni kell: - alulról felfelé építkező megközelítés: a pályázónak olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést. Bemutatja, tényszerű, számszerű adatokkal alátámasztva, hogy miként segíti a munkahelyek 	

megtartást, vagy munkahely(ek) teremtését. Tényszerű, számszerű adatokkal alátámasztva bemutatja, hogy a fejlesztés miként járul hozzá a vállalkozás fenntarthatóságához.

- **A helyi partnerségek közötti hálózatépítés:** a megvalósuló projekteknek kapcsolódni kell a HACS által működtetett helyi termék, helyi szolgáltatás, minősítési rendszerhez,

- **A stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása:** a projekt helyi gazdaság különböző ágazatainak szereplői és projektjei közötti kölcsönhatáson alapul, azt figyelembe veszi és használja. Bemutatásra kerül, hogy a szereplők tevékenységét ez a projekt milyen módon érinti, befolyásolja;

- Minden megkezdett 5.000.000 Ft támogatási igényenként legalább 0,5 új munkahelyet teremt a pályázat beadását megelőző év átlagos foglalkoztatási létszámához képest, és ezeket az új álláshelyeket legalább az utolsó kifizetési kérelem benyújtását követő 3 évig fenntartja.

- A pályázat beadásakor legalább 1 hátrányos helyzetű munkavállalót foglalkoztat, és vállalja, hogy munkaviszonyát a pályázat benyújtását követően is legalább 2 évig fenntartja, vagy amennyiben jelenleg nincs ilyen munkavállalója vállalja, hogy a fenntartási idő megkezdéséig ilyen munkavállalót foglalkoztat, és munkaviszonyát legalább 2 évig fenntartja. A kritérium abban az esetben is teljesített, amennyiben a munkavállaló munkaviszonya megszűnik, de helyette ugyancsak hátrányos helyzetű munkavállalót foglalkoztat a pályázó a meghatározott időtartamon belül. Az önfoglalkoztatás mindkét esetben a kritériumnak megfelelő foglalkoztatásnak számít.

Definíció:

Hátrányos helyzetű munkavállaló: legalább egy 14 éven aluli gyermeket egyedül nevelő nő, legalább két 14 éven aluli gyermeket családban nevelő nő, ötven év feletti álláskeresők, a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők, munkába visszatérő, csökkent munkaképességű személy, önmagát roma származásúnak valló álláskereső.

- vállalja, hogy részt vesz HACS által szervezett programon, melynek témája a nők esélyegyenlőségének elősegítése a munka világában;

- vállalja, hogy évente legalább két alkalommal részt vesz a HACS által megvalósított hálózati programokon;

- a vállalkozás legalább 2 éve folyamatosan székhellyel vagy telephellyel működik a HACS területén.

5.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

Vállalkozásfejlesztés

5.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	500.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	25.000.000 Ft

5.7. Ügyfélkör:

egyéni vállalkozás

mikrovállalkozás

kisvállalkozás

5.8. Támogatható települések köre:

Balatonalmádi

Balatonfűzfő

Balatonkenese

Berhida

5.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- nyilatkozat a minősítési rendszerhez való csatlakozásról, a feltételek elfogadásáról;
- a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása;
- fenntarthatósági terv, amely az alábbi fejezetekből áll (a projekt adatlapon leírt információkat NEM KELL megismételni):
 - projekt fenntartásában résztvevők bemutatása, tapasztalatuk, feladatuk
 - a projekt fenntartásának költségei, finanszírozási módjuk
 - projekt fenntartásához kapcsolódó tervezett kommunikációs tevékenység
 - a HACCS minősítési rendszerének szerepe a projekt életében, a minősítési rendszertől elvárt szolgáltatások
- a tervezett költségekre vonatkozó 2 db a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő árajánlat;
- eszközbeszerzés esetén műszaki leírás;
- építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek, továbbá részletes költségkiírást tartalmaz;
- nyilatkozat, amelyben vállalja a részvételt évente legalább két alkalommal hálózati programon, valamint a munka világában a nők esélyegyenlőségét elősegítő programon.
- Nem a pályázó tulajdonán történő fejlesztés esetén a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek megfelelő tulajdonosi hozzájárulás

5.10. Támogatott tevékenységek

a) építés,

b) gépbeszerzés,

c) eszközbeszerzés,

d) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

e) marketing

6. SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

6.1. HVS intézkedés megnevezése:	Közösségi marketing tevékenység megvalósítása Bakony és Balaton Kelti Kapuja térségében a helyi termék, helyi érték, helyi szolgáltatás, minősítési rendszerre alapozva
---	---

6.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:	Helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszer népszerűsítése
--	---

6.3. HVS intézkedés leírása:	<p>Az intézkedés végrehajtása a Bakony és Balaton Kelti Kapuja LEADER HACS feladata, mivel a térség egyetlen olyan szervezete, amely az 2007-2013 programidőszakban a térség vidékfejlesztésére vonatkozó átfogó stratégiával rendelkezik és ennek keretében megalkotta a minősítési rendszer alaptanulmányait, melyek alkalmasak a szolgáltatók befogadására.</p> <p>A rendszert térségi együttműködésben működteti ezzel is erősítve a projekt LEADER szellemiségét.</p> <p>A programidőszakban meghirdetett támogatási körökben elnyert támogatási forrásokból megvalósulnak a rendszerre épülő mintaprojektek, illetve a közösségi marketing tevékenységgel további szolgáltatók vonhatók be, számukra is vonzóvá tehető a hálózati együttműködés.</p> <p>A projekt keretében olyan eszközbeszerzések és marketingtevékenység valósulhat meg, ami segíti a térség gazdasági fejlődését, egységes arculatot adva a helyi minőségi termékeknek és szolgáltatásoknak.</p> <p>A projekt keretében az alábbi programelemek valósulnak meg</p> <ul style="list-style-type: none"> - a rendszer arculatának kialakítását, arculati kézikönyv készítése, program-honlap készítése - a rendszer mobiltelefonos applikációkon történő megjelenése - reklámtárgyak, arculati anyagok készítése - kiadvány készítése
-------------------------------------	--

6.4. Támogatási kritériumok: A projektet a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület valósíthatja.

6.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

†Közösségi célú fejlesztés

6.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	10.000.000 Ft
----------------------------	---------------

Maximum támogatási összeg:	22.012.527 Ft
----------------------------	---------------

6.7. Ügyfélkör:

nonprofit szervezet, Bakony és Balaton KKKE

6.8. Támogatható települések köre:

A HACS minden települését érintő projekt

6.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő két árajánlatot
- eszközbeszerzés esetén műszaki leírást

6.10. Támogatott tevékenységek

a) eszközbeszerzés

b) marketing

c) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

7. SZÁMÚ INTÉZKEDÉS

7.1. HVS intézkedés megnevezése:	Szocializációs és társadalmi integrációs program megvalósítása a roma kisebbség bevonásával.
7.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés:	Esélyegyenlőségi program megvalósítása a roma kisebbség bevonásával.
7.3. HVS intézkedés leírása:	<p>A HVS fontos célkitűzése a hátrányos helyzetű csoportok bevonásával esélyegyenlőséget növelő programok megvalósítása.</p> <p>A térségben Berhida, Hajmáskér, Papkeszi, Pétfürdő és Szentkirályszabadja települések tekintetében jelentős a magát roma származásúnak valló lakosság aránya, a településeken működik roma kisebbségi önkormányzat. A települések több intézkedést is hoztak annak érdekében, hogy hátrányos helyzetű lakosainak mind a munka világában, mind a képzés terén megfelelő esélyeket biztosítsanak.</p> <p>A vidékfejlesztési program keretében olyan szocializációs problémák megoldására kívánunk példát, megoldást mutatni, melyek segítik ezen csoportok társadalmi integrálódását.</p> <p>A gyermekeket, családokat emelve a középpontba a roma zenét és kultúrát bemutató rendezvénysorozat, mentálhigiénés, az egészséges életmódot népszerűsítő programokat, a térség értékeit megismertető programokat szerveznénk a roma közösség bevonásával.</p> <p>A program nyitott a térség minden érdeklődője számára, de kiemelten kezeljük, és külön hívjuk meg a roma kisebbségi önkormányzatokon keresztül a helyi roma lakosságot.</p>

7.4. Támogatási kritériumok:

A projektet projektgazdaként a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület valósíthatja szorosan együttműködve az érintett települések roma kisebbségi önkormányzataival.

7.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása:

†Közösségi célú fejlesztés

7.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege:

Minimum támogatási összeg:	5.000.000 Ft
----------------------------	--------------

Maximum támogatási összeg:	7.600.000 Ft
----------------------------	--------------

7.7. Ügyfélkör:

nonprofit szervezet, Bakony és Balaton KKKE

7.8. Támogatható települések köre:

A HACS minden települését érintő projekt

7.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok:

- programtervet
- együttműködési megállapodásokat
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő két árajánlatot
- eszközbeszerzés esetén műszaki leírást

7.10. Támogatott tevékenységek

- a) eszközbeszerzés
- b) képzés előkészítése és megvalósítása
- c) rendezvény előkészítése és megvalósítása
- d) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

PROJEKT ADATLAP

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja LEADER HACS-hoz a LEADER jogcím keretében tervezett projektjavaslat benyújtásához

1. Ügyfél adatai:

Ügyfél neve:	
Képviselőre jogosult neve:	
Ügyfél székhelye/lakcíme:	
Ügyfél adószáma	
MVH regisztrációs szám:	
Kapcsolattartó neve:	
Kapcsolattartó telefonszáma:	

1.1. Ügyfél minősítési kódja:

- 1 - Belföldi természetes személy;
- 2 - Mikroállalkozás;
- 3 - Kisvállalkozás;
- 4 - Középvállalkozás;
- 5 - 1-4-be nem tartozó vállalkozás;
- 6 - Nonprofit szervezet államháztartáson belül;
- 7 - Nonprofit szervezet államháztartáson kívül.

1.2. Ügyfél által választott értesítési mód:

(Az elektronikus értesítés kézbesítési ideje a munkaszervezet általi kiküldés időpontja.)

	Postai levelezési címre:	
	Elektronikus postafiókba:	

Kizárólag csak egy értesítési mód választható!

Az 1.1. pontban 1-5-ig jelölő ügyfeleknek töltendő 1.3 és 1.4 pontok

1.3 De minimis nyilatkozat

Jelen pályázat benyújtását megelőző két pénzügyi évben, valamint a folyamatban lévő pénzügyi évben részemre megítéltek a 1998/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó csekély összegű (de minimis) támogatást:

Igen Nem

Igen válasz esetén, a megítélt támogatások összege:

1.4. Alkalmazotti statisztikai átlaglétszám

a) a pályázat beadását megelőző év statisztikai átlaglétszáma: fő
ebből hátrányos helyzetű munkavállaló fő

Fejlesztést követően vállalt létszám (intézkedési terv 5.4 pont szerint)

b) 3 évig kötelezően fenntartandó létszám fő
ebből hátrányos helyzetű munkavállaló fő

c) Önként vállalt további létszám: fő
ebből hátrányos helyzetű munkavállaló fő

1.5 A fejlesztendő tevékenység megnevezése és TEÁOR'08 besorolása:

1.6. A fejlesztés helyszíne

Település:

Helyrajzi szám:

Megnevezés:

Saját tulajdon igen nem

2. Projektjavaslatra vonatkozó információk:

2.1. Fejlesztés megnevezése *(projekt javaslat címe):*

2.2. HVS cél megjelölése:

2.3. HVS intézkedés megjelölése:

2.4. Támogatható tevékenységek megjelölése:

(Több tevékenység is bejelölhető a projektjavaslat alapján)

Építés

Gépbeszerzés

Eszközbeszerzés

Rendezvény előkészítése és megvalósítása

Képzés előkészítése és megvalósítása

Tanulmánykészítés

Marketing

egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

2.5. Megvalósítás tervezett helyszíne:

2.6. A tervezett projekt célja *(max. 1000 karakter,; Garamond 12 betűméret 11 sor):*

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

2.7.A tervezett fejlesztés részletes, tényszerű bemutatása (max. 1 A4 oldal minimum: Garamond 12 betűméret 1,15 sortáv)

2.8. Költségvetés

(a táblázatok sorainak száma szükség szerint bővíthető)

a) építés (csak a főmunkanem kódok összesített összegét kell megadni, tételes költségkírást csatolni szükséges)

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

b) gépbeszerzés

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

c) eszközbeszerzés

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

d) rendezvény előkészítése és megvalósítása

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

te) képzés előkészítése és megvalósítása

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

tf) tanulmánykészítés

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

tg) marketing

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

h) egyéb, a Vhr 31.§-ába nem tartozó tevékenység,

Tervezett költség	nettó összköltség	bruttó összköltség
Összesen		

Szöveges indoklás:

a)-h) tevékenységek tervezett költsége összesen

Tervezett tevékenység	nettó összköltség	bruttó összköltség
a)		
b)		
c)		
d)		
e)		
f)		
g)		
h)		
Összesen		

A projekt megvalósításához igényelt támogatás:Ft

2.9.A LEADER HACS által előírt vállalások projekten belüli megvalósulásának, a kritériumoknak való megfelelés, a LEADER-szerűséget igazoló projekt elemek bemutatása (max. 1500 karakter,; Garamond 12 betűméret 11 sor, az 1; 2; 3; 4; 5. Intézkedésekben meghatározottak szerint az alábbiak kifejtése: alulról felfelé építkező megközelítés; a helyi partnerségek közötti hálózatépítés; a stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása)

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

2.10. Csatolandó mellékletek az intézkedés 1.9; 2.9; 3.9; 4.9; 5.9; 6.9; 7.9 pontjában meghatározottak szerint

Képviselő neve:

p.h

Alíráás:

Dátum: _____

* A nyilatkozattételi és az adatszolgáltatási kötelezettség a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 6. és 7. §-on alapul

Projekt adatlap kitöltési útmutató

Ügyfél neve: Az ügyfél projekt adatlapon feltüntetett hivatalos neve, természetes személy esetén a teljes név.

Képviselőre jogosult személy neve: Az ügyfél képviselőre a létesítő okirat alapján képviselőre jogosult neve.

Ügyfél székhelye/lakcíme: Az ügyfél bírósági bejegyzésében szereplő székhely, magánszemély esetén az állandó lakcím.

Ügyfél adószáma: a NAV által kiadott adószám

MVH regisztrációs száma: Az MVH által kiadott regisztrációs szám, amennyiben az ügyfél ezzel még nem rendelkezik az MVH honlapján rendszeresített G001 formanyomtatványon igényelhető.

http://www.mvh.gov.hu/portal/MVHPortal/default/mainmenu/ugyfelnilyvantartas/g001_ugyf el_regisztracios_adat_20091115_1007395

Kapcsolattartó neve: A projekt kapcsán felelős kapcsolattartó személy neve, telefonszáma.

Ügyfél minősítési kódja: tegyen X-et a megfelelő besorolás mellé, ügyfélkörre irányadó az intézkedés 1.7. pontja

Ügyfél által választott értesítési mód: Tegyen X-et a kiválasztott értesítési mód előtti négyzetbe! Az elektronikus értesítés kézbesítési ideje a munkaszervezet általi kiküldés időpontja. Kérjük ezt figyelembe venni az értesítés módjának kiválasztásánál.

Kizárólag egy értesítési cím jelölhető be. Amennyiben mindkét cím feltüntetésre kerül, úgy az elektronikus cím alkalmazandó kapcsolattartásra.

Az 1.1 pontban 1-5-öt jelölő ügyfeleknek:

De minimis nyilatkozat:

Ebben az adatblokkban jelölje X-szel, hogy a pályázat benyújtásának évében (2013), és azt megelőző két pénzügyi évben (2011-2012) ítélték-e meg az Ön számára a 1998/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó csekély összegű (de minimis) támogatást!

Amennyiben igen, akkor írja be a pályázat benyújtásának évében, és azt megelőző két pénzügyi évben megítélt támogatásokról rendelkező határozat(ok)ban/szerződés(ek)ben megítélt támogatás(ok) **kumulált összegét euróban és forintban is.**

Alkalmazotti átlagléttség: A pályázat benyújtását megelőző év (2012) statisztikai átlagléttszáma

Hátrányos helyzetű munkavállaló: intézkedésben megfogalmazott definíció szerint

A fejlesztendő tevékenység megnevezése: a fejlesztendő tevékenység TEÁOR'08 szerinti besorolása és megnevezése

http://www.ksh.hu/docs/osztalyozasok/teaor/tartalom_2012_12.pdf

A fejlesztés helyszíne: irányadó az intézkedés 1.8 pontja, a fejlesztés megvalósulásának helyszínére vonatkozó adatok megadása, település neve, helyrajzi szám, az ingatlan szövegszerű megnevezése, a tulajdonjogról nyilatkozat.

PROJEKTJAVASLATRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK:

Fejlesztés megnevezése: A tervezett fejlesztés, rövid, átfogó megnevezése, címe.

HVS cél megjelölése: A HVS-ben a LEADER HACS által meghatározott célkitűzés megnevezése.

HVS intézkedés megjelölése: A HVS-ben a LEADER HACS által, a célkitűzések elérése céljából megfogalmazott intézkedés megnevezése.

Támogatható tevékenységek: A LEADER rendelet 2.§. (3) bekezdésében felsorolt tevékenységek közül kell kiválasztani a fejlesztés keretében tervezett tevékenységet/tevékenységeket. Több tevékenység is megjelölhető. Az intézkedési terv 10. pontja szerint

Megvalósítás tervezett helyszíne: A LEADER HACS illetékességi területén lévő település megnevezése, ahol a projektjavaslatban szereplő fejlesztés kívánják megvalósítani. Irányadó az intézkedés 1.8 pontja

A tervezett projekt célja (max. 1000 karakter): Annak rövid bemutatása, hogy a fejlesztés, illetve program megvalósításával milyen célokat kívánnak elérni és ez közvetve hogyan segíti elő a HVS-ben a LEADER HACS által meghatározott célkitűzések elérését.

A tervezett fejlesztés rövid, tényszerű bemutatása (max. 1 A4-es oldal): A konkrét fejlesztés és a projektkörnyezet bemutatása, a fejlesztés indokolása, a várható eredmények bemutatása.

Költségvetés: A projekt teljes költsége az igényelt támogatással és saját forrással számítottan. tevékenységenként a táblázatokban a tervezett költségeket fel kell sorolni és összesíteni, amely költségeket az intézkedési tervben meghatározottak szerint kell alátámasztani.

A projekt megvalósításához igényelt támogatás: A projekt teljes költségvetésén belül a LEADER forrásból igényelt támogatás összege.

LEADER HACS által előírt vállalások projekten belüli megvalósulásának, a kritériumoknak való megfelelés, a LEADER-szerűséget igazoló projekt elemek bemutatása, az alábbiak tényszerű kifejtése:

- **alulról felfelé építkező megközelítés:** olyan projektcélt kell megfogalmazni, amelyben kiemeli, bemutatja a helyi fejlesztési stratégiákhoz, helyi igényekhez való illeszkedést. Bemutatja, tényszerű, számszerű adatokkal alátámasztva, hogy miként segíti a tervezett projekt a már megvalósult LEADER vagy ÚMVP forrásból támogatott projekt fenntarthatóságát. Bemutatja, hogy a helyi fejlesztési tervekhez miként kapcsolódik a tervezett fejlesztés. A projekt közösségi együttműködéssel került megfogalmazásra – a HACS és a helyi önkormányzat által meghirdetett nyilvános workshop-on a helyi szereplők támogatásra érdemesnek tartották.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

- **A helyi partnerségek közötti hálózatépítés:** kapcsolódik a HACS által működtetett helyi termék, helyi szolgáltatás minősítési rendszerhez, melynek részleteit az intézkedési terv melléklete tartalmazza.
- **A stratégia multiszektorális tervezése és végrehajtása:** a projekt helyi gazdaság- és civil társadalom különböző ágazatainak szereplői, valamint a közsféra projektjei közötti kölcsönhatáson alapul, azt figyelembe veszi és használja. Bemutatásra kerül, hogy az érintettek tevékenységét ez a projekt milyen módon érinti, befolyásolja;

Képviselő neve, aláírás: Az 1. adatblokkban megjelölt cégbejegyzés szerint képviseletre jogosult személy cégszerű (aláírási címpéldány szerinti) aláírása.

Dátum: a projekt adatlap kitöltésének hely és időpontja